

ROM

Mi iya Pol siya om Korin hir nwowin mi siya ta yokwowa ha wɔnkikin iikamim om Rom hiranim simiiramɔn mi siya yokwowa kimidiniya wig ira Fibi dapiya saiir hauugi mi ya saeya kimidiniya iikamim naingwo tibmiiyim Judamiyim mi Judami tani ikim simiir ini hauuu. Siya tariigina minam warar nɔnkin wɔnkika iikamim Judamiyim mi iikamim Juda iikam tani ikim naingwo tibmii karamae nwowim dimin biyeki naokingugunankaiyim sima Jisis siiraramar naingwo tibmii iskiyim mi simiirin wi wadie siyar nwoki owaiginuim Adi Komii saikan. Jisis siya paeyin hiiniya nironinkinin siirin krimiirsi naokin rirmiia krimiir nwowaiginuwim dimin biyeyim simiirsi. Moses siir siyu komiiyin iikam imiirin wi rirmiia siya nwowaiginu rani. Nɔngaka. Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siiram naingwo tibmii sasairga iikam ima nwowana wadie.

Ta yokwowa mi whiekakim Adi Komii siya nɔmbinim aposel Pol siya mɔriyam simiir boinka

¹ Kara Polkin ta yokwowa iikamim om komii Rom kimiiram wɔnkika. Kara Jisis siir miyan inkamkin mi kariirin aposel inkam siya nokmwɔn okwo haiginugin mi kariirin siya bidi yɔmbinin Adi Komii krimiir Wanin siir yai wɔn kibiya saiir boinmimauuwam iikamim simiir.

² Bidi, bidiniyarin Adi Komii siya bidi yɔmbinin ti siir yai miyik miyikim iikamim simiir

boinmimauuwim. Mi ti profet kamim sima yai win kibiya saiir hai mi sima yokwo komiia dimin whirki kimbu karamae nwowiya saiir winki.

³Ta yai win kibiya saeya Adi Komii siir yinisimin Jisis Kraiss siir yaiga, krimiir Biyan Inkam Komiiyin. Siya inkam kingin yopiiga naokainakin mi siya Devidni isidin Juda simiir hiranki nitkin.

⁴Adi Komii siya bidi yisiimauuin, siya inkam ara rani. Mi siya krimiirin dimin kirie whira yisiimauu iya siya siirin ie hirankin hidninsiin idwowin. Jisis siya Adi Komii siirgisiirar yinisimkin Adi Komii siya siirin mansi tirkin siir naeyiutin dimin whirki bi kimbugin.

⁵Adi Komii siya kariirin Jisis Kraiss siir kirieniyin minam nimbingin ti dimin taeminim Jisis Kraiss siya tirim simiir aposel inkam nwowim. Mi siya kariirin minam nikropkikin simiir boinmimauuwamin iki iikamim hinda tinda nwowim mi iikamim Juda iikam tani ikim sima wi siir yai imiirar nwoki aingwo tibmiiyim mi siir yai imiiram nwoki wakaeyoknam.

⁶Adi Komii siya iikamim om komii Rom hiranim kimiirim wara bidi yimbinin mi siya kimiiram bidiyar mi ikunan, kima Jisis Kraiss siir yinisim timi inkin o.

⁷Mi kara ta yokwowa iikamim om komii Romanim Adi Komii siiram naingwokwonanaeyim kimiiram asi winkika. Mi siya kimiir bidi yimbinin kima siir iikamim. Kara minam naingwowi, krimiir Adi Komii mi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiss sowa wi krimiirar nwoki tirim dimin miyikim mi naingwoyimiyok mi nongwomamair aei aka. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kigam naingwokin.

⁸ Kara biyyin pi ta yaiya saiir niki boini: Hinda tinda sima kimiirin hinina haigiririr boini, kima Adi Komii krimiir Wanin siiram naingwo tibmiiyan iikamkim. Mi Jisis Kraisi siir inig iirin kara kimiir asi boin wadieki Adi Komii siir.

⁹ Kara Adi Komii siir mi aiir mriiyin mi kariir kwoin komiyyin ina yaingwokiyin siir Yinisimin siir yai win kibi aiir boinmimauuim. Mi Adi Komii siya ina ninokninkinin kariirin inokinokin siyar whinkinsiis haiginuwikin iya nhwo kara kwisboiniyim.

¹⁰ Mi inokinokin kara Adi Komii siiramar sriigin, siya kariir whinkinsiis haiginuwim mi ii nhirim kara siyugaki nuwi kimiiram in wa nwoki itim kimiir kiginim.

¹¹ Kariir kwoinin kimiir nini kignakiyam in ina naingwokinin mi kara dimin miyikim kimiir hauuwam mini, Adi Komii siir naeyu ieya hauuwim mi ti dimin hiriinan in wi kimiir nwoki whinkinsiis haiginuwi kirie kima nwowim.

¹² Saeya hinanga, kimiir naingwo tibmiiya saeya kariir kinsiis haiginuim mi kariir naingwo tibmiiya kimiir mi kinsiis haiginuim. Mi ti hiriinan siyuin siya wi krimiir whiekakar nwoki kinsiis haiginu irkakim.

¹³ Ti nomiiyauim kara ha naingwowi kima ti inokninkin ii whiekakim kara kimiir kigamar naingwowi kariirin dimin whirki nipiyaokii rani. Kara iikam nhirim Juda iikam tani simiir bidi whindiriraerarin mi sima ini naingwo tibmiiyan inkamkin ywowim. Mi kara kimiirin

h̄iriinan wh̄indiriraerarimar naingwok̄in. Mi ir̄iipi h̄iriinan k̄imiir waraurin w̄i naekaka niki ow̄im.

¹⁴ Adi Komii siya kariir b̄idi ȳimbinin siir yai w̄in k̄ibiya saiir boinm̄imauuim nu Grik h̄iran iikamim dimin taemin̄ki naokingugunankaiyim̄ mi iikam n̄hirim nu wh̄iranim̄ dimin taemin̄ karamaeyim̄ simiiram mi iikamim̄ ninokn̄inkin wh̄iekak karamaeyim̄ simiiram warar.

¹⁵ Mi t̄i dimin̄ h̄iriinanim̄, kara iikamim̄ om komii Romanim̄ k̄imiiram̄in simiirsi nikwok̄rim̄krip̄naniyam̄ t̄irkin̄ Jisis̄ Kraiss̄ siir yai w̄in k̄ibiya saiir warar nanaakn̄inkiiyim̄. Iriig.

Ta Kraiss̄ siir yai w̄in̄ miȳika saeyā kiriekaka.

¹⁶ Kara ta Kraiss̄ siir yai w̄in̄ miȳika saiirsi bī n̄ididḡin. N̄ingaka. Dimusi rani, saeyā Adi Komii siir̄ kirieka, iikamim̄ wakaeyoknam̄ mi ha naingwō t̄ibm̄iiyim̄ simiir wh̄ink̄insiisi. Ta yaiya saeyā bīī Juda iikamim̄ simiir̄ h̄iriir yam̄ mi m̄hoīiya saeyā Juda iikam̄ tanī simiir̄ h̄iriir yam̄.

¹⁷ Mi Kraiss̄ siir yai w̄in̄ k̄ibiya saeyā k̄rimiir̄ n̄isiimauugā Adi Komii siir̄ ȳipikī h̄in̄ina n̄isiimauuin̄ siya dimin̄ wh̄irkī bī k̄imbuḡin siya dimin̄ miȳikim̄ k̄rimiir̄ diriraerarim̄ simiir̄. Mi siya iikamim̄ k̄rimiir̄in̄ dimin̄ wh̄irkī k̄imbu karamaē inkam̄ asi dapkim̄ mi iikamim̄ k̄rima w̄i ir̄ipa m̄hīi kwoin̄ saikā n̄inkin̄ owi. Adi Komii siir̄ yaiya saeyā h̄in̄ina boinkā, ta k̄imiir̄ naingwō t̄ibm̄iiya saeyar̄ dapī k̄imiir̄in̄ Adi Komii siir̄ wh̄wonkam̄ idan, dimin̄ wh̄irkī bī k̄imbugim̄ mi k̄ima w̄i omwaiya waiyayokiyokii. Siȳu wh̄ir karamaeka. N̄ingaki, n̄ingak̄inga. Iriig.

Ta yaiya iikamim Adi Komii siir yai aiir haimriiyuim simiir siyiu imiir boinka.

18 Adi Komii siya ninomor kou hir nidwowa siir om iir. Mi ta siir io yaiya saeya wi nimpri rani saeya wi idowiya nimbini iikamim digumii siir yai aiir haimriiyuim simiir mi iikamim dimin biye tiriyim ta Adi Komii siir yai win miyikina ini simar ikworimdinukiya.

19 Dimusi rani, Adi Komii siya bidi yisiimauuin siir dimintaemin whiekakim simiirin mi sima wa pi sibgu inokninkinin. Mi Adi Komii siya simiirin bidiyar sibgu isiimauuin.

20 Bidi bidiniyarin Adi Komii siyar nonkwowowim digworaekwo whiekakim simiir mi ta iya sair hirankar nitiyokiyokiya mi tisi tariinanar namwoniyin. Mi iikamim ti digworaekwowim siya diriraerarim simiirin ha pi kigninokninkinim mi sima Adi Komii siirin ha pi yinokninkinsasaeyin ti digworaekwo imiirsiyar. Ya hinginga, sima digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwowowim simiirin wa kigi mi sima siir whwonkamim wi kig rani. Mi sima wa nwoki kigninokninkinim siir kirie komiyya inokinok nwoyokiyokiiya sairin. Mi sima hininga boin karamaeka, krima Adi Komii siir bi ninokninkinkim mi krima siir inig iirin wa hainan tani. Ninginga.

21 Sima ina ninokninkinim Adi Komii siya ina nwowin mi sima hininga naingwo rani, siya Adi Komii kisingin mi sima siir inig iir bi hainanikim mi siir bi boin wadiekim. Ninginga. Simiir kwoinim pi whaowaekim mi simiir kwoinim miyik bi nwokim. Sima habwhaowaenan nwokim.

22 Sɪmiir kwɔinim ha naingwowi sɪma digworaekwo whiekakim sɪmiir bɪdi yɪnoknɪnkɪn digim. Nɪngaka. Sɪmiir kwɔinim ini habwhaowaenan ywowim.

23 Mɪ sɪma Adi Komiiyin naonam karamae nwowiyin digumii siir haimriiyugim mɪ sɪma siir inig bi hainankim. Mɪ sɪma kimidiniya diminim inkamkar nonkwokwowyim sɪmiir inig imiir hainan ti uruwai, siyaowai, ipiyin, mɪ it mɪ mipug minim mɪ wraisupai wraisupai ikim.

24 Mɪ Adi Komii siya sɪmiir haiburgigin mɪ sɪmiirin, sɪmiir siyɪu biyeyin siya kiyainamkim. Mɪ sɪma siyɪu biyeyin siiram nikwokwo nanaeikin, iraka nwiraka iripa piu nwowamin.

25 Mɪ ti hiriinan iikamim sɪma Adi Komii siir yaimwo airin digumii bɪdi haimriiyuim mɪ sɪma pi yaeya niksisee yaiyar haii. Mɪ sɪma pi diminim Adi Komii siya nonkwokwowim pi sɪmiir inig imiir swoki hainani. Mɪ sɪma pi Adi Komii siir inig iir hainan tani, yipiki ti digworaekwowim sɪmiir nonkwokwowim. Nɪngaka. Siyairgin wadieki wadeyin mɪ iikam krɪma siir inig iirarar hainan, iinokiinokin.

26 Mɪ Adi Komii siya sɪmiirin siyɪu biyeyin siir hirar haiburgik mɪ sɪma ini siyɪu biyie tiri siyɪuin siirar yapim. Mɪ sɪmiir wigim, sɪma siyɪuin iripa piu sɪmiir kam aka nwowiyim ini yimiiyunamim mɪ sɪma iripa piu kimidiniya wig nhɪrmaka ini owou.

27 Mɪ kamim yim iriipi hiriinanar mɪ tir, sɪma iripa piu sɪmiir wig imaka bi nwokim, sɪmiir kwɔinin iripa piu inkam nwiraka nwowam nikwokwokim mɪ sɪma siyɪu biyie sɪma simar

yinwo anwona. Mi Adi Komii siya simiir asi tirbugikin, ti siyiu hiriinan sima tirin siirsika. Yio ti hiriinanin yio dimin karamaeka.

28 Mi ti iikam hiriinanin Pi boriisopi simiir kwoinin Adi Komii siiram nwowim mi siir digworaekwo ikim. Mi siya simiirar kigninkinki mi sima ini simiir kwoinkar yaingwo diriraerar namim ti siyubiyieki siyiu biyie kin iirin mi sima wi siyumwoni nap rani. Nningaki, nningakinga.

29 Simiirin ti dimin biyie biyie hininim sima bidi yaokingugunankaiyim. Digworaekwo whiekakam naingwo mi kwoin biyie biyie iikam nhirmiyam naingwo mi kigmar mi ninkinwamwarki boin, niksisee yai boin, inkam nisomao, kwoin inkam nwiram niwitpaomai inkam nhirmi boinikikasna.

30 Mi whisariiyar haigiririr boin mi io whwonkam Adi Komii siir nanaonanaei. Mi inkam nwirnsi kiginiyokna karam nwo mi simamar naingwona mi diminpai diminpai sima tiraraowam mi yopii adni yai nantamyiriyir.

31 Mi siyiu mwoni nap karam nwo mi nimbini aiir nikrimkrip mi inkam nhirmisi naingwoyimiyok karam nwo mi nhirmaka nomboin ii ae karam nwo.

32 Adi Komii siir siyiu maiyikin siya hinina boinkin, iikamim hiriinan siyiu biyeyim simiir tiri yio daonam. Sima bidi yinokninkinim mi sima ti siyiu biyeyin siirin ini hiriirar tiryokiyokiyamin. Mi ti hiriinan siyiuin sasa rani. Nningaka. Sima ini hindara yininopkainamim mi iikamim ti hiriinan siyiu tiriyim sima simiirin pa mi ikboinmamairi. Iriig.

2

Yaiya Adi Komii siya hidiya ya ninokninkin wadiek>wadieyairga

¹ Juda iikam kima Juda iikam tani, simiir simiira priiboin huriyiyunanaei, siyiu biyeyim sima tiriyim simiirsi, kima hiriinan kipi boin. Dimusi rani, wim kima iki siyiu hiriinanin kima boiniyim simiir, siirar mi tirikim. Mi kima simiir boini mi ta yaiya wi kimar swoki kwaeyopkwonaei.

² Mi Juda iikam kima bidi yinokninkinim, Adi Komii krimiir Wanin siya krimiirin wi kipa kipa hid rani, siya krimiirin wi hiriinankinar hidi. Mi ti iikamim, ti hiriinan siyiu iir tiriyim, Adi Komii siya simiirin, wi siyiu miyikimiyik iirar nonkwobumbuninkin uguskii. Mi ta siya hindana saiir bwamkibwamin wi wadieyar namki.

³ Kima iikamim ti hiriinan siyiu iir tiriyim simiir boinhuriyiyuwiyim mi wim kima ti hiriinan siyiu biye iirar mi tirikim. Kima panina naingwowi, kima wi digar nwowi, iya Adi Komii siya iikamim simiir nonkwobumbuninkinana, simiir dimin biyeyim simiirsi, ha? Ningaki, ningakiinga.

⁴ Pi panina tiri, ha? Adi Komii siya kimiirin wi hiriyar naingwoyimiyyokiyokii mi siya kimiramim wi ii haruwa nwo rani mi siya kimiir dimin biyeyim asiima bi niki diriraerar bumbu sasauwikin. Ningaka. Mi hiriinanki niuwi mi kima Adi Komii siir siyiu miyikin siir dimusi kiyopsibgii. Mi Adi Komii siya ha naingwowi krimiir kwoinin ti kicina haigi mi siya kimiirin wi

tɪ hɪriinan siyɪu iirsi tɪr haigɪnɪuwi. Mɪ kɪma tari nɪnoknɪnkɪn tani, aniya?

5 Kɪmiir kwoɪnɪm bɪdi yɪnkisaɪowaeyɪm mɪ kɪmiir kwoɪnɪm panɪnsi kisina haigisi. Mɪ tɪ hɪriinan siyɪuɪn, wɪm kɪma kɪmiir dimɪn biyɪe imiir haɪngiriyɪu haigɪn ii raraoinami. Mɪ iriipɪ hɪriinan Adi Komii siya kɪmiir io yayɪm wɪ hɪriiyar mɪ haigɪnonkworɪnukrɪpkai, siya wɪ haigɪnɪrkii rani tɪ dimɪn biyɪeyɪm kɪma haɪngiriyɪu haigɪnmɪmɪrɪm. Mɪ ta iya Adi siya kɪmiir dimɪn biyɪeyɪm wɪ hanɪngɪ nɪtkiigigii mɪ siya iikam kɪmiirɪn wɪ hanɪngɪ nonkwobumbu nɪnkɪn haigɪnɪuwi.

6 Adi Komii siya iikamɪm, simiirɪn irira nwinwira, wɪ siyɪuɪn sima tirɪn, wɪ siir hɪriinan yamdiyar swokɪ hidi.

7 Mɪ iikam nhɪrɪm sima mɪinan mɪriinanaei siyɪu mɪiyɪk iiramɪn, Adi Komii saika sɪbgu idwowanɪn nɪnomor kou hir mɪ sima wɪ inɪg komiigak nwowi mɪ kwoɪnbudɪn omwaiwaiyayokiyokiiyɪn siya wɪ nonkwobumbunɪnkɪn tani. Adi Komii siya wɪ kwoɪnbudɪn omwaiwaiyayokiyokiiyɪn iinokɪnok wɪ tɪ iikam imiir hauuwi.

8 Mɪ iikam nhɪrɪm yɪm simamar naɪngwonaei mɪpi yaimwo aair haimriiyɪugigi digumii mɪpi siyɪu biyɪe iir dirɪraerar nami mɪ Adi Komii siir kwoɪnɪn tɪ iikam hɪriinanɪm simiiramɪn wɪ haugɪhauga whiyɪe mɪ siya simiirɪn wɪ hanɪngɪ nonkwobumbunɪnkɪni.

9 Mɪ mhoiia Adi Komii siya wɪ hik kɪmpɪpɪsu komii iikam whɪekakɪm siyɪu biyɪe tɪriyɪm wɪ simiir nanɪnkɪnɪuni. Bii wɪ Juda iikamɪm siyɪu biyɪe tɪrɪm simiir mɪ mhoiyyɪn wɪ iki Juda iikam tani hɪnda tɪndanɪm siyɪu biyɪe tɪrɪm simiir.

¹⁰ Mi Adi Komii siya wɛ iikam whiekakim siyɛu mɛiyɛk tɛriyɛm, wɛ nɛdwo mɛiyɛk mɛ inɛg komiigak mɛ irɛpa nɛngwomamair aei wɛ simiir hauuwi ninomor kou hirɛn. Biɛ siya wɛ Juda iikamɛm simiir tiri mɛ mhoɛiya Juda iikam tani hɛnda tɛnda nwowɛm simiir warar.

¹¹ Adi Komii siya ha bi naɛngwowikɛn, iikamɛm inɛg komiikakim, sima mɛ iikamɛm inɛg karamaeyɛm yɛm sima. Nɛngaka. Kɛma inɛ hɛriinan kɛmar ywowɛm. Mi siya irɛra nwinɛra kɛmiirɛn wɛ dimɛnɛm kɛma tɛrim wɛ simiir digar mɛ sɛbgu hɛdaiginɛuwi.

¹² Iikamɛm Juda iikam tani mɛ sima Adi Komii siir siyɛu komii iir bi nɛnoknɛnkɛnkɛm mɛ sima siyɛu biyɛ ha tɛrkɛm mɛ Adi Komii siya simiirɛn wɛ hɛriinansi nwo rani. Nɛngaka. Siya simiirɛn wa nonkwobumbunɛnkɛn haiginɛuwi. Mi Juda iikamɛm simiirɛn nɛngaka. Sima Adi Komii siir siyɛu iirɛn ina nɛnoknɛnkɛnɛm mɛ sima siyɛu biyɛ ha tiri mɛ Adi Komii siya simiirɛn wɛ ti siyɛu iirsi boɛnwokiyop natkaigi.

¹³ Iikamɛm Adi Komii siir yai aairɛn hindara wakae kɛmaigiyɛm mɛ Adi Komii siya simiirɛn wɛ ha boɛn tani, sima iikam mɛiyɛkɛm. Nɛngaka. Iikamɛm siyɛu komii iir wakae yokna apiyɛm, ti hɛriinan iikamɛm simasɛmargɛm Adi Komii siya nɛkuwanɛm iikam mɛiyɛk.

¹⁴ Mi iikamɛm Juda iikam tani, tɛnda tɛnda nwowɛm, Adi Komii siir siyɛu iir nɛnoknɛnkɛn karam nwowɛm, sima dimɛnɛn simiir kwoɛnkar naɛngwokiyɛn, pi siyɛu mɛiyɛk siirar mɛ tiri. Adi Komii siir siyɛu komii ieya boɛna saiir hɛriinan siyɛuɛn, yɛo kɛmiir nɛsiimaugɛn. Mi yɛm sima ina

ninokninkinim, piki hiniin dimin iki wadiyeyin mi piki hiniin dimin iki biyeyeyin.

15 Mi siyiu hiriinanin sima tirin yio simiir kwoinainuun Adi Komii siir siyiu komiiyin ini hanin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi simiir kwoin ieyar nusiimauuwi, piki hiniin dimin ikin wadiyeyin mi piki hiniin dimin ikin biyeyeyin. Mi hiriinanki niuwi, simiirin ini simiir kwoin ieyar nowomwarkaiyium.

16 Mi mhoyiya ii komiyya, yaimin dimin imiir hidana Adi Komii siya wi Jisis Kraisi siir boinkii, ti kwoinpai kwoinpaiyim, iikamim hinda tindanim simiir kwoinaiu kwirii idwokaiyim, simiir kinawhiyimiyye itkikinam. Mi siya simiirin wi ti digworaekwo imiirsi boinwokiyop natkaigi. Mi ti digworaekwowim, sima wa nibiyami mi Adi Komii siir yai win kibiya kara boinmimauuwiya saeya ta hiriinan yaigaka.

Yaiya Juda iikamim mi siyiu komii ikin simiir boin aeya

17 Juda iikam sima ha naingwowi, Adi Komii siya mi kima, kima iripar nongwomamair aeikim. Mi kimiir kwoininim ha naingwowi kimiir bopwowa paeki bi namai ikougim mi Adi Komii siya ti siyiu komii siir yayiyim kimiir hauugiyim mi kimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi, aniya? Ningaka. Mi kima kimiir inig imiirar hainaniyim, kima pi ha boini, nim krima Adi Komii siir iikamkim.

18 Kira Adi Komii siir kwoin iirin siir bidi yinokninkinim. Mi kira ina hid ninokninkinin piki hiniin dimin ikin biyeyeyin mi piki hiniin dimin ikin miyikin, kira siyiu miyik iirar napikin. Dimusi

rani, sɪma kɪrɪrɪn Adi Komii siir yaiya yɪnisɪmar nowomwarkaiyɪukɪn.

19 Kɪma hɪnɪna naɪngwowi, Adi Komii siir yaiya kɪma saiirɪn nɪnoknɪnkɪn mɪiyɪkɪkɪm mɪ kɪma iikamɪm habwowaenɪn nwowɪm sɪmiir aknɪnɪn nɪsiimauwam mɪni Adi Komii siir yai mɪiyɪka saiirɪn, ha? Mɪ kɪma siyɪu mɪiyɪkɪn siir nɪsiimauwam mɪni mɪ sɪma kɪmiir nwokɪ wakaeyoknam.

20 Kɪma hɪnɪna naɪngwowi kɪma dɪgar nwowi, iikamɪm habwowaenɪnɪm sɪmiir nowomwarkaiyɪuwɪm Adi Komii siir dimɪn mɪiyɪkɪm sɪmiir, ha? Mɪ kɪma iikamɪm yɪnisɪm sɪpɪsɪpɪnɪn Adi Komii siir dimɪn mɪiyɪkɪm sɪmiir nowomwarkaiyɪuwam mɪni mɪ kɪma sɪmiir sɪbgu owomwarkaiyɪuwamar naɪngwowi Adi Komii siir dimɪn ɪmiirɪn. Dimusi rani, kɪma hɪnɪna naɪngwowi Adi Komii siir yaimwokɪyaimwowa saiir bɪdi yɪnoknɪnkɪnɪn. Mɪ sɪma wɪ kɪmiir hɪriinana nwokɪ owɪm, ha?

21 Nɪngaka. Kɪma iikam nɪhɪrɪm sɪmiirɪn ha nowomwarkaiyɪuwɪgɪn, Adi Komii siir dimɪn ɪmiirɪn mɪ kɪmakɪma nowomwarkaiyɪuna dimusi nwowi, ha? Kɪma ha boɪnikɪm, kɪma hɪi kɪpi tauae mɪ tari hɪi kɪmar tauaeikɪm, aniya?

22 Kɪma hɪnɪna boɪnikɪm kɪma hɪi wig ɪraka kɪpi nanae mɪ kɪma hɪriinan siyɪu ɪiir bɪ tɪrikɪm iyɪe? Nɪngaka. Mɪ kɪma pɪ boriisopi iikam nɪhɪrɪm sɪma uruwai siyaowaini nikwo aeyɪm. Mɪ kɪma nae nɪhɪrɪm Adi Komii siir omaka hɪranka tauae hainakikɪm.

23 Kɪma kɪmiir inɪg ɪmiirar hainanei inkamkɪm mɪ kɪma ha boɪnikɪm, kɪma Adi Komii siir siyɪu ɪiirɪn bɪdiyar yɪnoknɪnkɪnɪn. Mɪ kɪmar taouugaikɪn

ti siyɔu komii iirɔn, yɔo ti hɔriinan siyɔuɔn kɔma Adi Komii siir inig iir haigɔn ikworɔnugɔn.

24 Yokwo Komii saeya hɔriinan yai kaimwo aiarar mi boinka, iikamɔm Juda iikam tani sima Adi siir Komii inigɔn whɔsarii bi haigɔn ikwowaisiigɔn. Dimusi rani, Juda iikamkɔnɔm kɔma nɔisiɔmauugɔm, simiirɔn.

25 Kaimwoka, iya kɔma yɔnisɔm sapɔsapa nwowa mi sima kimiir mɔoɔs aiarar kɔtiyopnɔr haiya yɔo wadiekɔn ti hɔriinan siyɔuɔn, siyɔu komii siyar boinkɔn. Mi kɔma ti siyɔu komii iir haigɔn ikworɔnuwi mi sima kimiir mɔoɔs imiir bi kɔtiyopnɔr haigɔm, iikamɔm naingwo tɔbmii karamaeyɔm simiir hɔriinan.

26 Mi kamɔm simiir mɔoɔsa kɔtiyopnɔr hai karama nwowi mi sima Adi Komii siir yai imiir wakaeyokna api mi Adi Komii siir yai imiir wakaeyoknaei mi siya simiirɔn wi dimɔn whɔrki kimbu karam iikam nokdap haigɔnuwi mi ti iikamɔm sima wi kamɔm mɔoɔs kɔtiyopnɔr haiyɔm wi simiir hɔriinan nwowi.

27 Kaimwoka, kɔma Juda iikam kɔnɔm, wɔm kɔma kimiir mɔoɔsɔm bɔdi kɔtiyopnɔr haiyɔm mi iriipɔ hɔriinan, kɔma ti siyɔu komiiyɔn siir haiyɔm mi inokɔinokɔn kɔma ti siyɔu iir bi wakaeyoknaeikɔm. Nɔngaka. Mi iikamɔm Juda iikam tani hɔnda tɔndanɔm sima simiir mɔoɔsɔm bi kɔtiyopnɔr haigɔm mi sima Adi Komii siir siyɔu iirar wakaeyoknakɔm. Sima yai wi kimiir boin hɔuriyɔu boini.

28 Mi kimiir yopiiyɔm sima kimiirɔn Juda simiir isidɔn siir hɔrar naokainaka wɔndi mi sima kimiirɔn wi Juda iikamkɔn hɔriinansi nikɔu rani. Nɔngaka.

29 Mi iikamɔm Adi Komii siir siyɔuɔn siir yaim-

wokiyaimwowa simiir kwoinawu nwokaiya saiir sibgu apiyin, yim simakisima Juda iikam kinim. Mi ti hiriinan siyiuin kwoin ara sima priinaingwo tibmiiyin yio ina Adi Komii siir naeyiuin kimiir miois imiir kitiyopnir haiiyim ini hiriinan ywowin. Mi yipiki ti Adi Komii siir siyiu komiiyin biya Moses siya winkyin siir yai imiir nap karamae nwowim mi iikam nhirim sima ti hiriinan iikamim wi simiir inig imiir hainan tani. Nningaka. Mi yio Adi Komii siya simiiramim wi nhami nhami naingwokwonanae rani. Friig.

3

Siyiu biye siya wi siyiu miyik iir nikwowsii rani.

¹ Kima panin panina naingwowi Juda iikam wadie kimar yowiski mi iki Juda iikam tani yim miyik rani, iyie? Mi ti kimiir siyiuin miois kitiyopnir haiiyin, siya wi kimiirar whinkinsiis haiginuwi iyie?

² Ini mi owin, yio hiriinan siyiuin yio dimin karamaeka, yio kimiir whinkinsiis haiginugin, biigibiiyin Adi Komii krimiir Wanin siya siir siyiuin Juda iikam kimiir hauugin kima ninokninkinam mi kima siir napim.

³ Kaimwokikaimwoka, Juda kimiir iikam nhirim ti Adi Komii siir siyiu komiiyin siir yaiya saiir siyiu iir nap karam nwowim simiirin wi panina tiri mi Adi Komii siya wi digiumii siir yai aiiir haimriiyuwi, aniya?

⁴ Nningaki, nningakanga! Iikam whiekakim ti nu iirar nwoirkakim, sima niksisee yai boini mi Adi Komii siya wi niksisee yai wara boin tani,

yio wɛ yaimwokiyaimwo imiirarar boin iski. Adi siir Yokwo Komiiya saeya Adi Komii siirin hinina boinka,

inokinokin iikamim yai kiriir
boinhuriiyuwiyim mipi kirar swoki
atkin okwonaowidi. Mi sima wa
nwoki inokninkinim, kiriir yaiya ini
kaimwokikaimwower ywowa.

⁵ Mi ta iya Adi Komii siya krimiir dimin biyeyim, simiirsi nonkwobumbu ninkini, iikamim sima kigninokninkinam mi sima wa naingwowi, Adi Komii siya dimin whirki bi kimbuwikin. Mi krɛma wɛ panin panin boini, ha? Mi inkamin ha boini, kiya, siya krimiirin siyiu miyik bi tirkin mi krɛma wɛ kwoin whiruwa siir kwoin iirarar nwoki, aniya?

⁶ Nɛngaki, nɛngakɛnga, Adi Komii siir siyiuin siya dimin whirki kimbuwikiswo mi siya iikam imiirin wɛ panin panina pi sibgu hidin, ha?

⁷ Mi ta kariir niksise saeya saeya Adi Komii siir yaimwokiyaimwowa sairin idowiya nwowaiginugi mi inig komiigak siir nwowaiginuwi mi siya kariirin dimin biyekak inkam dimusi swoki dapi mi kariirin wɛ yamdi dimusi swoki tirbuwi, ha?

⁸ Mi ini mi owin, krɛma wɛ hinina boini, humbaie, krɛma siyiu biyie tiri mi iikamim sima wɛ Adi Komii siir inig iir nwoki hainanim. Mi tari hiriinan siyiuin ini wadie siya ywowim, aniya? Nɛngaki, nɛngakɛnga. Mi iikam nhirim sima kariirin hinina nɛkbumbuwikim, Pol siir yaiya saeya hiriinanaiga. Mhoiyya Adi Komii siya wɛ yamdi simiir diriraerarbumbuwi ti hiriinan

kamim mi siya simiirin wi siyiu wadiekiwadie iirar tirhaiginiuwu. friig.

Inkam miyik nwir karamaeka. Niingaka.

⁹ Mi krima wi paniin panina naingwowi, ha? Mi tari iki iikamim Juda iikam tani, simiir kwoinim ini Juda iikam krimar ywowskiyim, ha? Niingaki, niingakinga. Kara kimiirin pi hinina boinki, Juda iikam kima mi Juda iikam tani ikim, ti nu iir nwowim hinda tinda krima hoingakarın, siyiu biyie kinar tiriikim. Krimiir kwoinin siyiu biyie tiramin, siyar kiyai.

¹⁰ Tiki yayim, yim yaimwokiayaimwo imairgim. Bidi bidiniyarın, kam nhirim sima winkiyim Adi Komii siir yayim, Yokwo Komii Samni, sima hinina winboinkikim,

mi krimiir nwirniyin, Adi Komii siya wi ha boin tani, dimin whirki bi kimbugin. Niingaki, niingaka. Krima hoingakarın, siyiu bibiyeyan iikam kinairgim.

¹¹ Krimiirin inkam nwirki ninokninkin tani, pi hinin dimin ikin, kaimwokikamwo nwowin mi Adi Komii siir mi inokninkinam naingwowin mi siir wakaeyoknam.

¹² Iikam whiekakim sima Adi Komii siirin digiumii bidi haimriiyugigim sima ini dimin biyie tiran iikam ywowim. Nwirkinwirki siyiu miyik bi tirkin. Niingaki niingaka.

¹³ Yai bibiyeyim, sima boiniyim, ini ieyin inkam haingikaiiyin, si budwaki whakiyın, ini siir hiriinan ywowin. Sima niksise yai kasa bi boinkim mi ti yai bibiyie hiriinanım sima boiniyim

iikam imiir yim ini mipugni bigi pikiiyim mi urura ha kinamiyin, ini hiriinan ywowim.

14 Inokininokin sima yai bibiyie arar boinanaei iikam imiirin.

15 Sima bi kimiminikim mipi iki iikam nhirim io simiir nwowi mi simiirin pa mi isomsom aokaokii.

16 Maeyau mauyauim sima namiyim, sima digworaekwo imiirin pi haninggin nonkwobumbuninkingigi mi mi iikamim sima pi hik prasae hai rani, simiirsiyin.

17 Sima iikam nhirmi bi ninki amasuwikim iripa nongwowamair aeyam. Ningaka.

18 Sima Adi Komii siir inig iir hainanam bi naingwowikim; yipiki inkam komiigi komiyyin.

19 Mi krima ina ninokninkinim, digworaekwo whiekakim siyu komii siya boinim mi iikamim sima wi siyu komii siir aowa nwoki owim. Mi inkam nwirkin ha boin karamaeka, kara inkam wadiekin. Ningaka. Krima iikam whiekakim maeyaumaeyauwanim Adi Komii siir whwonkam idain dimin biyie bidiyar tirbuwim. Mi Adi Komii siya krimiirin wi ti siyu komii ieya boinwokiyopnatkaigi.

20 Mi ta hiriinan sairsika krimiir nwirki nwirki Adi Komii siir siyupai siyupaiyim simiir bi napkin mi Adi Komii siya krimiirin wa ha dap rani, dimin whirki bi kimbukin. Ningaka. Adi Komii siir siyu komiyyin siya siyar nisiimaugin, krimiirin. Inkamin siyu biyie tiriyyin. Iriig.

Iikamim Kraisi siir yai airim naingwo tibmii wi iikam miyyik sima nwowi.

21 Mi tariinanin Adi Komii siya krimiirin idowiiya bidi ywokiyyin, yipikin siir whwonkam

ida dimin whirki kimbu karam nwowin. Mi yio ti diminin siyiu komii saika bi namasugin. Nningaka. Yio ini sa ywowin mi yaiyim Moses siya bidiya winkiyim mi profet kamim sima mi winki ikim, sima ti dimin iir winboinkikin.

²² Tiki siyiu miyikin siya hiningin, iikamim Jisis Kraiss siir yai aairim naingwo tibmiyim, ti iikamim sima Adi Komii siya dapiyim dimin whirki bi kimbugin. Mi iikam whiekakim naingwo tibmiyim Adi Komii siya simiirin wi iikam miyik nikuiwi. Adi Komii siya wi hinina naingwo rani, wim kima Juda iikamkim minim krima Juda iikam tani. Nningaka. Yio ti hiriinanin dimin karamaeka.

²³ Iikam whiekakim hinda tinda nwowim sima dimin biyie bidiyar tirim mi Adi Komii siya wi simiir irni nwrni hainan prapras rani mi simiirin wa boin tani kima iikam wadiekim. Nningaka.

²⁴ Adi Komii siir naingwoyimiyoka krimiirin hindara prihaugikin Jisis Kraiss siya naowa iikam simiir dimin biyeyim simiirsi mi krimiirin saeyar nanmaiwarkainakim Setan siir inankin. Mi Adi Komii siya wi ta hiriinan krima naingwo tibmiya Jisis Kraiss siiram, wi sairsiya dapikuiwi dimin whirki kimbu karamae. Mi ti dimin hiriinanin bi sainikin. Nningaka.

²⁵ Adi Komii siyar nikrop iuungikin Kraiss siirin, nu tir nauuni aoniyam, sibsibin inkamkin nisom inkin imiiaeyin, Adi Komii siiram siir hiriinan. Mi siir nhiya ha naokiinaini mi krimiir dimin biyie biyeyim wi saeyar haiyoprimdiyumiigii, iya krima siiram naingwo tibmii. Adi Komii siya hiriinan minam tirkin krimiirin, krima wa nwoki inokninkinim siya dimin whirki bi kimbugin. Mi

bidi bidiniyarin iikamim dimin biyie tiriyim, Adi Komii siya simiirsi naingwoyimi yokim mi siya simiirin bi nonkwobumbuninkin. Dimusi rani, Jisis siirin wi siya nikrop iuungii, simiir dimin biyie biyeyim simiir haiyoprimdiyumiigiyam.

²⁶ Jisis Kraisi siirin siyar nikrop iuungikin nu tir nauuni aoniyam mi iikamim sima nwoki kigninokninkinim, siya dimin whirki bi kimbugin. Mi iikamim Jisis siir yai aair sibgu wakaeyokna apim, siya krimiir dimin biyeyim hiriinansi haiyoprimdiyumiigikim. Mi siir whwonkam ida siya krimiirin wi iikam wadie asi nikiuwi.

²⁷ Mi wi panina tiri, krima wi krimiir mi miyikim simiir inig imiirar ti hainan, ha? Nningaka. Tiki mi miyik miyikim, krima miriirim krimiir dimin biyeyim wi sima haiyoprimdiyumiigi rani. Nningaka. Jisis siir yai aairam naingwo tibmiyin siyiuin, siya siyargin krimiir dimin biyie imiir haiyoprimdiyumiigiyin. Mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan siirsi nikiuwikin dimin whirki kimbu karamaeyin.

²⁸ Krima dinokninkin, iikamim Jisis Kraisi siir yai imiiram naingwo tibmiyim, kwoin whiruwa nwokiyim sima simaargin Adi Komii siya nikiuwiyim dimin whirki kimbu karamae, siya krimiirin ti mi miyik miyikim krima miriirim, siyu komii siir siyu imiir krima napiyim, simiirsi bi dapikin, dimin whirki kimbu karamae. Nningaka.

²⁹ Kima panina naingwowi mi tari Adi Komiiyin Juda krimiirarar Adi Komiiyin, aniya? Mi tari iki Juda iikam tani simiir Adi Komii wara rani, aniya? Nningaka. Siya iki Juda iikam tani simiir Adi Komii

warairgin.

³⁰ Dimusi rani, Adi Komii siya iki iikam whiekakim hinda tinda nwowim, krimiirar Adi Komii gin. Kamim mois kitiiyopnir haiiyim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai imiir simiir Adi Komii gin mi kamim mois kitiiyopnir hai karam nwowim mi ha naingwo tibmiiyim Jisis siir yai aiir, siya simiir Adi Komii warairgin. Mi ti hiriinan iikamim yim sima, Adi Komii siya dapiyim, dimin whirki kimbu karamae.

³¹ Mi krima ha naingwowi iikamim Jisis siir yai imiir wakaeyokna aingwo tibmiiyim, ya ini komii saeya ywowa mi kima wi panina naingwowi, siyu komii siir yayim Moses siya winkiyim, yim dimin komii rani, aniya? Nningaka. Tariinanin ti digworaekwowim, yim siyu komii siir siyumwokisiyumwoin siir nanaakninkii haiginiugin. Iriig.

4

Adi Komii siya dimin whirki kimbukaramin Ebrahim siir dapkin.

¹ Ebrahim siya krimiir hiriinan inkamaingim mi siya Juda iikam krimiir brougaekin. Mi krima siirin wi panina naingwowi mi siya Adi Komii siir siyu komiiyin siir siyuum panin panina huimikainakin, siir whinkinsiis haiginiuwamin, ha?

² Mi kaimwoki nuwi, Ebrahim siya siyu komii siir siyupai siyupaiyim simiir sibgu api mi siirin wi dimin whirki kimbu karam ti dimin ima nwowi mi siya siir inig iirin wa ti hainan. Mi Adi Komii krimiir Wanin siir whwonkam idain Ebrahim

siya wɛ dimɪn whɪrkɪ kɪmbu karamaeyɪn wɛ ta hɪriinan saiirsi nwo rani. Nɪngaka.

³ Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hinɪna boɪnka, Ebrahim siya Adi Komii kɪmiir Wanɪn siir yai aiir wakaeyoknakɪn mɛ Adi Komii siya siirin dimɪn whɪrkɪ kɪmbu karamae saiirsiyar nikɪugin

⁴ Krɪma ɪna ninoknɪnkɪnim, inkamɪn inkam nwɪrni mɪ mɪriiyɪn mɪ umɪr ha haiiyɪn ta mɪiya siya mɪriiya saiirsi mɛ ti hɪriinan umɪrim siya haiiyɪm, siya ti inkamɪn siirin hinda bi sɪb hauugin. Nɪngaka. Yɪo mɪiya siya mɪriiya saiirsi haiigin.

⁵ Mɛ inkam nwɪrkin siyɪu komii siir mɛ aiir mɪrii karamae nwowi mɛ Adi siya ha kigi, siya ɪni siir yai aiiram naingwo tɪbmɪi kɪnim mɛ siya ti iikamɪm dimɪn biyɛkɪ naokɪngugunankaiyɪm ɪmiirin wɛ ha dapi dimɪn whɪrkɪ bi kɪmbukɪm.

⁶ Mɛ biya Devidɪn yɪo ɪriipi hɪriinan yaiya saiirar mɛ wɪn boɪnkikɪn. Adi Komii siya kɪmiir mɪiyɪm simiir bi kigikɪn. Nɪngaka. Mɛ inkamɪn siyɪu komii siir yaiyɪm simiir sɪbgu ap karamae nwowi mɛ iya Adi Komii siya siirin dimɪn whɪrkɪn kɪmbu karamae ha nikɪuwi mɛ yɪo siya maɪrgɪmaɪrga dwo.

⁷ Yaiya biya Devidkɪ si wɪn boɪnkiya yokwo Samni, siya hinɪna wɪn boɪnkikɪn, iikam whɛkakɪm simiir dimɪn biyɛyɪm Adi Komii siya haiyoprimdiyɪumiigiyɪm mɛ yɪm sɪma maɪrgɪmaɪrga dwo.

⁸ Mɛ Adi Komii siya iikamɪm siyɪu biyɛ napɪm simiirin wara kɪnawhiyɛmiyɛ boɪn karamae nwowi mɛ simiir boɪnwokiyopnatkaigi karam nwowi, yɪm ti iikamɪm maɪrgɪmaɪrga dwo.

⁹ Mɛ tari Juda iikam mɪoɪs kɪtiyopnɪr haiiyɪm

simasimar ti maingimairga, aniya? Iyie? Ningaka. Mi tari Juda iikamim miois kituyopnir hai karamae nwowim yim sima ha timi maingimairga, aniya? Krima Adi Komii siir Yokwo Komiiya saiir yayim simiir ti sibgu naingwo saeya hinina boinikim, dimusi rani, Ebrahim siya Adi Komii siiram naingwo tibmiigin mi Adi Komii siya siirin dimin whirki kimbu karamae asi nikiugin.

10 Mi Ebrahim siya ini panina ywowin Adi Komii siirin ti dimin whirki kimbu karamae naingwowin, ha? Mi siya tari miois bidi kituyopnir haiyin. Ningaka. Siya miois bi niki kituyopnir haigin mi Adi Komii siya siirin ha bi dapkin dimin whirki kimbu karamae mi ta saiir mhoiya, siya miois haningin kituyopnir hai.

11 Mi siya miois niki kituyopnir hai karamaeyar niki owin mi Ebrahim siya Adi Komii siiram in saiir naingwo tibmiigin. Mi Adi Komii siya ta saiir-siyar dapikiugin dimin whirki kimbu karamaeyin. Mi siya kamim miois kituyopnir hai karamae nwowim simiir brougae asi nwokin. Mi ta simiir naingwo tibmii mi kwoin whiruwa sima nwowa Adi Komii siirim mi ta hiriinan saiirsika Adi Komii siya siir kwoinairga asi naingwo daphaiginiugin simiirin dimin whirki bi kimbugim. Ya ini diminin hindara prihauuwiyin ini siir hiriinan ywowin.

12 Mi siya iikamim ti tariinan nwowim miois kituyopnir haiyim krimiir brougaekin. Mi siya ta miois krima kituyopnir haiya krimiir brougae saiirsi bi nwokin. Ningaka. Dimusi rani, krima siir yai aiiram naingwo tibmiigim biya siya mi tira saiir hiriinan. Mi siya miois niki kituyopnir hai karamaeyar niki owin mi Adi Komii siya siirin,

siir naingwo tɪbmii aair siya nɪkɪugɪn dimɪn whɪrki kɪmbu karamaeyɪn. Iriig.

Adi Komii siya nɪmbina ya iikam whɪekakɪm naingwo tɪbmiiyɪm sɪmiirga

¹³ Bɪdi bɪdiniyarɪn Adi Komii siya nu whɪekakɪm mɪ iikamɪm Ebrahim siya mɪ siir yɪnɪe ikɪm, sɪmiir nɪmbingik sɪma kɪgrɪrao ɪrkakɪm. Siya ta nɪmbina Ebrahim siirɪn, siyɪu komiini siyɪu siya sɪbgu apa sairsi bɪ nɪmbingikɪn. Nɪngaka. Siya siirɪn siir naingwo tɪbmii aairsiyar nɪmbingikɪn.

¹⁴ Mɪ Adi Komii siya iikamɪm siyɪu komiini siyɪuɪn siir napiyɪm sɪmiirara nɪmbini iikamɪm hɪnda tɪndanɪm sɪmiir kɪgrɪrkakamɪn mɪ siya tɪ iikamɪm siiram naingwo tɪbmiiyɪm sɪmiirɪn wɪ panɪna naingwowi, yɪm sɪmiirɪn dimɪn karamaeka, aniya? Mɪ tɪ sɪmiir naingwo tɪbmiiya mɪ ta sɪmiir nɪmbina ya wɪ dimɪn komii nwo rani.

¹⁵ Dimusi rani, krɪma dɪnoknɪnkɪn siyɪu komii siir siyɪuɪn, yɪo krɪmiir dimɪn biyɪeyɪm sɪmiir nɪsiimauugɪn Adi Komii siya yɪpɪki tɪ siyɪu ɪiir nɪnɪkɪbɪri wɪ siirsi nonkwobumbunɪnkɪni mɪ tɪ siyɪu komiiyɪn siya nwo karamkɪswo mɪ wɪ dimɪn whɪrki di nomokouwi, wɪ hindara pɪ prɪidiraerarkaeyamɪn.

¹⁶ Tɪ digworaekwowɪm Adi Komii siya nɪmbinɪm, iikam krɪma haiyam, krɪma sɪmiirɪn wa haii. Dimusi rani, krɪma siiram naingwo tɪbmiigɪm. Yɪo siir siyɪu komii ɪiir napni dimɪn tani. Nɪngaka. Adi Komii siya tɪ digworaekwowɪm krɪmiirɪn hindarar prɪi hauugɪn, siya hɪriinan mɪnsi tɪrkɪn, siya siyɪu mɪiyɪk krɪmiir tɪr haigɪnɪugɪn. Mɪ tɪ Ebrahim siir isidɪn, krɪma wɪ

ti digworaekwowim simiir haii. Yio krɪma krɪma rani. Nɪngaka. Ti digworaekwowim biya siya nimbiniim, wi iki iikamim hinda tindanim, yipiki siiram naingwo tibmiiyim, wi simiir warar ninkin hauwi. Ya aknainan krɪmiir niisiimauuga biya brougae Ebrahim siya tira saiir hiriinan.

17 Yokwo Komii saeya Ebrahim siirin hinina boinka. Kara Adi Komiiyin, kara kiriirin wi iikam whiekakim hinda tindanim wi simiir brougae nokmwɪn ohaiginiuwi. Mi Ebrahim siya krɪmiir biigi biyan brougae asi nwokin. Dimusi rani, krɪma siir yai aiir wakaeyokna apkim. Siya ti Adi Komii iirimɪn minam naingwo tibmiigin, iikamim naokaowim simiirin wi siya swoki hidninsiin idwowi mi sima wi omwaiyar swoki waiyai. Mi digworaekwowim, siya boinim nimbini karam nwowim, yim wa mi imbiyami.

18 Ebrahim siya ini warar iki whaowaeyin, ti digworaekwowim Adi Komii siya nimbiniim sima wi panin panina nimbiyami mi siir naingwo tibmiiya ha naingwowi, ti digworaekwowim wa nimbimbiiyami. Siya hinina naingwo tibmii, siirin wi Adi Komii siya nokmwɪn okwo haiginiuwi, iikam whiekakim hinda tindanim simiir brougae nwowam. Adi Komii siya Ebrahim siir boinki Ebrahim mhoiya kiriir isidin wi kasakasa nwo rani.

19 Ebrahim siir biewiyim, kamairim iriiyarnanaigim, (100) mi siya ha naingwowi, siya wai biye bidi ywowin, siir naoni iya ini kingiin nwowa. Mi siir wiga Sera saeya iriipa hiriinan walbiye bidi mi owa, saeya wi yiniekak nwo rani. Mi siir naingwo tibmiiya, siya naingwo

tibmiiya Adi Komii siir yai aairam mi dimin taemin whiekakin ya kinisu karamaeka.

²⁰ Siya ha bi naingwokin, ti diminin Adi Komii siya nimbiniin siir, siya wi tir tani. Nningaka. Siya hiniina bi naingwokin. Mi siir kwoinin bi naingwo owouugin Adi Komii siir yai aairin mi siya Adi siirin hiriyar mi okboinprapas mi siya hiriyar yaingwo Adi Komii siya siirin yinisim yinkamiyinin wa hauwi.

²¹ Ebrahim siya ha naingwo aingwo tibmiigin, Adi Komii siir kirieya wi digar nwowi mi siya kwoin whiskak bi nwokin.

²² Mi Adi Komii siya Ebrahim siir naingwo tibmiiya hiriinan kigiyin mi siya siirin dimin whirki kimbu karam asi nikiugin.

²³ Ta yaiya Yokwo Komii sair nwowa, Adi Komii siya siirin, dimin whirki kimbu karam Ebrahim siirara biri boinkin. Nningaka.

²⁴ Ta yaiya krimiir warar boinka, Adi Komii siya wi krimiir warar nikiuwi, dimin whirki kimbu karamin. Dimusi rani, krima siiram naingwo tibmiigin, yipiki Jisis Kraisi siirin siya hidninsiin idwokin ie hirankin krimiir Yaowae Adin ninomor kouwanin.

²⁵ Adi Komii siya Jisis siirin nua tiriirin minam nikropki iugikin nu tir nauuni aoniyam krimiir dimin biyeyim simiir haiyopridiyumiigiyim. Mi Adi Komii siya siirin ie hirankar swoki hidninsiin idwo mi siya ini omwaiyar swoki waiyan. Mi Adi Komii siya krimiirin dimin whirki kimbu karam asi nikiuwi. Iriig.

Adi Komii siya kɛmiirɛn dimɛn whɛrki kimbu karam dapaigɛniugɛn

¹ Krɛma iikamɛm Adi Komii siiram naingwo tibmiikim mi ta hɛriinan saiirsika, ta ii aairɛn Adi Komii krɛmiir Wanɛn siya krɛmiirɛn wi dimɛn whɛrki kimbu karam saiir nikɛuwi mi krɛma wi irɛpar nongwomamaɛr aei. Dimusi rani, ti digworaekwowɛm krɛmiir Biyan Inkam Komii Jisis Krai siya tirkim krɛmiiram.

² Mi iya krɛma Jisis Krai siirɛm naingwo tibmiiyɛm mi ti siyɛuɛn Adi Komii siya bɛdi haiwaokiyɛn krɛmiir siyɛu iir nɛiyok haigɛniuwiyɛn krɛma Adi Komii siir naingwobumbu aair haiyam. Mi ta hɛriinan saiirsika, krɛma wi dimɛn iiramar nikwokwonanaekaiɛi Adi Komii saika nongwomamaɛr aeyokiyokɛkaeyamam.

³ Mi krɛma ti dimɛn imiiraram kipi maɛrgɛmaɛrga. Nɛngaka. Krɛma hikpai hikpaiyɛm krɛmiir nimbiniyɛm, simiiram warar timi maɛrgɛmaɛrga. Dimusi rani, krɛma ina ninoknɛnkɛnim, krɛma hikpai hikpaiyɛm wa haii mi ti hikpai hikpaiyɛm krɛmiir mhi kwoɛnim wi simar kɛnsiis haigɛniuwɛi.

⁴ Mi krɛma kirɛ hɛriinanar nwoyokiyokɛi mi dimɛnpai dimɛnpaiɛi krɛmiiram kɛnanankɛuwi mi Adi Komii siya krɛmiirɛn wi dimɛn whɛrki kimbu karam nikɛuwi. Mi hɛriinankɛ niuwɛi krɛma wi Adi Komii siya nimbiniɛm dimɛnpai dimɛnpaiyɛm wi simiiramar nikwokwonanaekaiɛi.

⁵ Mi krɛma hɛriinan naingwo tibmii mi krɛmiir naingwo tibmiiya saeya wi kɛgugu iuguski rani. Nɛngaka. Dimusi rani, Adi Komii siya naeyɛu miyɛkin krɛmiir bɛdi hauugiyɛn. Mi Adi Komii siir naingwokwowa wi krɛmiir mhi kwoɛnau nwoki

okiyim. Mi hiriyar nwoyokiyokii mi krɪma wa nɪnoknɪnkɪki tɪ Adi Komii siya nɪmbɪnɪm dɪmɪn taemɪnɪm krɪmiiram wa nɪmbiyam kɪni.

⁶ Mi krɪmarɪn ɪni kirɪe karamaeyar ywowɪm, Adi Komii siir whwonkam ɪdaɪn, dɪmɪn whɪrki kɪmbu karamaeyɪn. Mi ɪiya Adi Komii siya nɪmbingiya Jisɪs Kraɪs siya naowana, iikam hɪnda tɪndanɪm dɪmɪn biyɪe biyɪeyɪm sɪmiirsi, sɪmiir whɪnkɪnsiis haigɪnɪuwam.

⁷ Mi tari krɪmiir nwɪrki siir pɪu aairsi bi naɪngwoyɪmiyokɪn ɪnkam mɪiyɪk nwɪrnisi naowɪm. Aniya? Nɪngaka. Mi ɪnkam wadɪeyɪn iikam whɪnkɪnsiis haigɪnɪuwiyɪn mi ɪnkam nwɪrki siiram naɪngwokwonanaei, ɪni mi owɪn, tɪ hirɪinan ɪnkamɪn siyar mi owɪm siir hik aairsiyɪn.

⁸ Mi krɪma iikam mɪiyɪk rani. Mi ɪiya krɪma dɪmɪn biyɪeyakar niki owɪm mi Jisɪs Kraɪs siya ɪni krɪmiirsiyar mi aowɪn. Tɪ hirɪinan siyɪuɪn Adi Komii siya krɪmiir nɪsiimauugin, siya krɪmiiramɪn nhami nhami naɪngwokwonanae rani.

⁹ Kraɪs siyar nao ɪskikɪn krɪmiirsiyɪn mi siir nhɪeya ha naokiinaɪniya mi krɪmiirɪn ɪni saeya yɪnaki ɪskiyɪn. Mi ta hirɪinan saairsiyar nɪkɪugin, Adi Komii siya krɪmiirɪn dɪmɪn whɪrki kɪmbu karamaeyɪn. Mi kɪma panɪna naɪngwowi, siya tari kirɪe karamaekɪn, krɪmiirɪn wɪ siya whɪnkɪnsiis haigɪnɪu rani, dɪmɪn biyɪe biyɪeyɪm krɪma tɪrɪm, sɪmiirsi nanmaiwarkainaei, mhɪiya Adi Komii siya iikam biyɪeyɪm sɪmiir nonkwobumbunɪnkɪni, ha?

¹⁰ Biya krɪma iikam mɪiyɪk mɪiyɪknan bi nwokiyamkɪm, krɪma Adi Komii siir sau omom

nwokin. Mi siir yinisimin Krai siyar naowin mi krimiirin iripa siyar yinkiamasu haiginiu Adi Komii saikan. Mi tariinanin, krīma tisi Adi Komii saikar nongwomamaɪr aeyim mi krīma bidi yinokninkinkiyim mhoiya krimiirin wi Adi Komii siya nikuunami ninomor koua hiriir. Dimusi rani, Krai siya ie hiranki minam ninsiin idwokin krimiir whinkinsiisam.

¹¹ Ta sasa rani. Nɪngaka. Dimin whirin krīma saika nongwomamaɪr aeiya yio siya, krimiir Adi Komii wadiekwadeyin. Dimusi rani, ti dimin miyik miyikim krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siya tirkim krimiirin Adi Komii saika ninkiamasu haiginiugin. Iriig.

Ta yaiya Adam Krai sowiir boinka.

¹² Krīma dinokninkin bidi bidiniyarin, biigi biyan inkamin ti nu iir nwowin Adam siyar tirkin, dimin biyeyin mi siya ina yaonamin. Mi siyar tirkiya dimin biyeya ina yisinkinkinkiya kii auni hanin iki ikamim hinda tinda nwowim simiir. Mi nim krīma iripi hiriinan warar mi aowi. Dimusi rani, nim krīma siir kigna tirkim ti hiriinan siyium.

¹³ Siyu komii siir siyuin bi niki imbiyamkin ti nu iirin mi dimin biyeya ya ha nwoka. Mi Adi Komii siya dimin biye sima tirim simiirsi paninsi boinwokiyopnatkaigisi. Dimusi rani, siya ti siyu komiini siyium Moses siir bi niki hauugin, siya winam. Mi sima siyuin Adi Komii siir wakaeyoknaeyin, siir paninsi yinokninkinsi.

¹⁴ Ikam nhirim siyu komii saika bi nantamyirirkim Adam siya nantamyiriyira sair hiriinan mi ti naoni siyuin ini sima warar

mi inkin iniyopkwona. Adam siirin aknainan min isiimauugin Jisis siir, yipikin mhoiya nitanin. Mi naoni siyiuin Adam siir hirankar nwobwakainaniyin ini Moses siir tirar yadigniyin. Mi ti naoni siyiuin Adi Komii siyar boinkiyin ini iikam whiekakim sima warar mi inkin iniyopkwonan.

¹⁵ Mi dimin biyeyim Adam siya tirim mi dimin miyik miyikim Adi Komii siya priihauuwim sima iripa rani. Ningaka. Krima bidiyar yinokninkinim iikam whiekakim wa naokaowi yim dimin biyeyim Adam siya tirkiyim simiirsiyar naokaowi. Mi krima ina ninokninkinim, Adi Komii siya krimiiram nhami nhami naingwokwonanaei rani mi ta siir naingwoyimiyo ka krimiirin hindara priihauugikin. Dimusi rani, ti diminin ti inkam nwiruwan Jisis Krai siyar tirkin. Mi ta naingwoyimiyo ka, ya whwomoni rani, ya ini ti dimin biyeyim Adam siya tirim simiir haibura. Mi ta naingwoyimiyo ka ya iikamim siiram naingwo tibiimiyim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumiigika.

¹⁶ Mi ti dimin biyeyin, ti inkam nwiruwan Adam siyar tirki iskiyin Adi Komii siya ha boinkikin iikam whiekakim wi sima warar ninkin iniyopkwonaei, ti naoni nonkwobumbuninkina. Mi ti inkam nwiruwan Jisis Krai Adi Komii siir naingwobumbuwa saeyar nimbingikin, iikamim simiir dimin biyeyim simiir haiyoprindiyumiigiyam. Mi diminim Adi Komii siya tirim, yim Adam siirin simaka bi namasugin, yim ini simakisimar ywowim.

¹⁷ Mi ti inkam nwiruwan Adam, siyiu biyie

sasar tırki iskiyın mi ta dimın biyieya iikam imiirın ini ini hanın saeyar kwirii idwokaigiya mi ti siyairgin iikam ima naokaowiyın siyiun. Mi ti inkam nwıruwan Jisıs Krais siir miıya Adi Komii siya iikam imiirın ta naıngwoyımıyoka hındara priihauugiyam tiri. Mi siya simiirın wi dimın whırki kimbu karamae nıkuwi mi sima nınomor kou hirın, wi wadieyar nwoki ongwomamair aekiyamım inokıinokın. Mi digworaekwo whiekakım simiirın wi simar kigırkaki. Mi hirıınanki niıwi mi tari Jisıs Krais siir miıya ini Adam siir siyiun siir haiburın.

¹⁸ Mi bidi bidiniyarın, ti inkam nwıruwan Adam, siyiı biyie siyar tırki iskiyın mi Adi Komii siya ha boınkikın, iikam whiekakım wi sima warar nınkin iniyopkwonaei, ta naoni nonkwobumbuninkına. Mi ini hirıınankınar ywowın miı miıyika ti inkam nwıruwan Jisıs Krais siya miriıya. Mi iikam whiekakım, yipiki Jisıs Krais siiram naıngwo tibmiıyım Adi Komii siya simiirın wi dimın whırki kimbu karamae nıkuwi. Mi sima wi wadieyar sibgu ongwomamair aekiyami, inokıinokın.

¹⁹ Mi bidi bidiniyarın ti inkam nwıruwan Adam Adi Komii siir yai aka siya nantamyıryırkın. Mi siyiı biyie ha tırkın mi ti siyiun dimın biyie tiriyın ini iikam whiekakım sima warar yınkin hugiyıskainan mi yım sima ini ti iriipi hirıınan siyiı biyie siirar mi tiriyokiyokıiyamım. Mi ti inkam nwıruwan Jisıs siyar sibgu wakaeyokna apıskiya siir yai aiir mi Adi Komii siya iikamım, yipikın Jisıs Krais siiram naıngwo tibmiıyım simiirın dimın whırki kimbu karamae asi nıkiugım.

20 Adi Komii siyar hauugin siir siyiuin iikam imiirin, simiir dimin biyeyim simiir nisiimauwam, sima kasakasa rani. Mhoiya Adi Komii siya simiirin dimin miyik miyik imiirar yisiimauu mi ti dimin miyik miyikim ini ti dimin biyeyim sima tirim simiir haiburin.

21 Mi ti dimin biyeyim sima tirim, iikam imiirin ini ini hanin simiir warar yinkin kwirii idwokaiyin. Mi siyiu whirin, Adi Komii siya nisiimauwun yo hiningin, siir naingwoyimiyo iikamim simiirsi mi siya mi tirkiya krimiirin dimin whirki kimbu karamae, ta miya Jisis Kraisi siya tira mi krime wi omwaiyar waiyayokiyokii. Iriig

6

Krime Kraisi saika bidi yaonamim

1 Mi kima panina naingwowi, ha? Krime siyiu bibiyie whiekakar ti diriraerarnanaei mi Adi Komii siya wi krimiisi nwoki naingwoyimyoknanaeyim. Mi krimiir dimin biyeyim wa nwoki haiyoprindiyumiigiyim, aniya? Ningaka.

2 Krime ini inkam wirnan ywowim. Mi krime siyiu biyeyim simiir bidi haiburgigim mi krime wi ti siyiuin siir swoki apminin tani. Ningakiningaka.

3 Mi tari kima bidiyar yinokninkinim, biya krime Kraisi saika nitinakugim mi sima krimiirin op bidiyar baptais haiginuwim ya tariigina ini Kraisi saika naonamni hanin ywowa.

⁴ Sɪma krɪmɪɪr bɪdɪ baptais haigɪnɪuɪm mɪ ta sɪma baptais haigɪnɪua ya ɪnɪ kraɪs saɪka naoni hanɪn ywowa. Mɪ Adi Komɪi siir kɪrɪeya Jɪsɪs Kraɪs siirɪn ɪe hɪrankar swokɪ hɪdnɪnsiɪn idwokɪn mɪ siya ɪnɪ omwaiyar swokɪ waiyan. Mɪ tɪ hɪriɪnan siyɪuɪn nɪm krɪma ɪriɪpɪ hɪriɪnan ɪe hɪrankar mɪ ɪnsiɪn idwokɪm. Mɪ ɪnɪ omwaiyar mɪ waiyam mɪ krɪma wɪ siyɪu mɪiyɪk mɪiyɪkɪm sɪmiirarar napi.

⁵ Yɪo ɪnɪ tɪ siir kɪrɪenan ywowaɪn. Bɪiya krɪma Kraɪs saɪkar nɪkɪ amasukikɪnɪm mɪ saɪka nɪkɪ ɪnkɪn aonam. Mɪ mhoɪiya krɪma saɪkar namasukikɪnɪ mɪ krɪma wɪ omwaiyar swokɪ waiyayokiyokɪi siir hɪriɪnan.

⁶ Krɪma bɪdɪ yɪnoknɪnkɪnɪm, krɪmɪɪr bɪiyan kwoɪn biyɪeyɪn yɪo bɪdɪ yaonamɪn paeyɪn hɪiɪniya nɪriɪnɪnkɪnɪn siir, Jɪsɪs Kraɪs saɪka. Siya dimusi bɪ naonamkɪn, siya mɪnsi naokɪn, tɪ kwoɪn biyɪeyɪn krɪmɪɪr nɪpiyaokɪiɪyɪn dimɪn biyɪe tɪram, siirɪn wɪ Adi Komɪi siyar nwokɪ onkwobumbunɪnkɪnɪm. Mɪ hɪriɪnankɪ nɪuwi, tɪ kwoɪn biyɪeyɪn krɪmɪɪrɪn wɪ siya kiyopiyaokɪiɪnam tani siyɪu biyɪe tɪramɪn. Nɪngaka.

⁷ Mɪ ɪnkamɪn naonamiyɪn siir hɪriɪnan nwowiyɪn ɪnkamkɪ mɪ tɪ siirɪn saeya bɪ swokɪ boɪnwokiyopkaigiɪkɪn swokɪ kiyopiyaokɪi rani. Nɪngaka.

⁸ Ihi, kaimwoka, krɪma Kraɪs saɪka bɪdɪ yaonamɪm mɪ krɪma hɪriɪyar naɪngwowi,

⁹ Krɪma bɪdiyar yɪnoknɪnkɪnɪm, ɪiya Jɪsɪs Kraɪs siya naonama mɪ siirɪn Adi Komɪi siyar swokɪ hɪdnɪnsiɪn idwokɪya ɪe hɪrankɪ siirɪn wɪ saeya swokɪ nonkwobumbunɪnkɪn tani. Nɪngaki, nɪngakiɪnga

¹⁰ Jisis Kraisi siya kwirkikwiruwa minam naokin dimin biyeyim iikam ima tirim simiirsi. Mi tari-inanin siya ina nwowin mi Adi Komii siir dimin taeminim ta mi kwiruwa siya saiirar mirii digi iskiyin, ini siyar yanaaknkii haiginuun.

¹¹ Mi wim ti hiriinan kwoin iirar timi aingwo, wim kima ini naoni piunan ywowim kimiir biyan kwoin biyeyin yo bidi yaonamin mi siya wi kimiir swoki kiyopiyaokii rani. Ningaka. Kima Kraisi Jisis saika bidi yamasukikinim mi krma omwai di waiyayokiyokii, krma Adi Komii siirsi-yar waiyaiyokiyokii.

¹² Mi hiriinanki niuwi, kima ti dimin biyeyim simiirin kantimtinu. Mi kima ti dimin biyeyim kimiir kwoin ieya tiram naingwowyim simiirin haimiisima kipi swoki kiwaki.

¹³ Mi kima kimiir iga in minim dimin biye tiram kipi kiwaki. Ningaka. Mi kima kimiir piu irkaka, Adi Komii siirarar hauugi iski, siya siyar nwoki kigrarao irkakim mi krmiirin siyu miyik tiramin wi siyar nwoki whinkinsiis haiginuwim. Mi wim kima ini naoni piunan ywowim, kimiir Adi Komii siyar hidninsiin idwokin ie hirankin. Mi kima, kimiir piu irkaka siirarar hauugi iski.

¹⁴ Kimiirin nu tiran dimin biyeyim sima kipi swoki ipiyaokii. Ningaka. Dimusi rani, kima siyu komii siir siyuuin siir aowa nwo rani. Ningaka. Kima wi Adi Komii krmiir Wanin siir naingwoyimiyoaka saiir aowar nwoyokiyokikaeyami inokinokin mi dimin biyeyim wi krmiir niyopakaiyu rani. Ningaka. Iriig.

Krīma siyū mīyik imiir sibgu ap

15 Mī krīma pī dimu tiri, ha? Mī krīma siyū komii siir haiburgi mī krīma Adi Komii siir naingwoyimiyoka saiir aowa nwowi mī krīma dimin biyeyim wī hiriyyar pī tiryokiyokiikaeyamin, aniya? Nīngaki, nīngaka!

16 Kira tī dimin iir bīdi yinoknīnkīn kīnīn. Mī iya kīma inkam nwīrniyam kiwakiiyīm mī siya mīriyam mī kīmiir kouwīn pī kou siyar mī owi mī kīma siirar timī wakaeyokna mīrii mī kīma dimin biyē imiiram kiwakii mī kīmiir kouwīn wī simar mī owi mī wīm kīma wī simiiramar mī mīrii. Mī kīma Adi Komii saika aru aru ha nwokii mī kīma ha natisir whaowae kaiyūwi mī kīma wī hindara kīgugu iuguski. Mī Adi Komii siya ini kīmiir kou nwowīn mī kīma wī siiram mīrii mī siir whwonkam idān kīma wī dimin whirki kīmbu rani. Mī kīma wī omwaiyyar waiyayokiyokiikaeyami.

17 Bīya kīmiir kouwīn dimin biyē imar nwokim. Mī tariinanīn kīma Adi Komii siirīn boin wadie prasae kipi nwoki. Dimusi rani, tī dimin hiriinanīm siyar digiuguskikim mī tariinanīn kīma yayīm sīma boinmīmauwīm Jisī Kraīsi siirīm simiir wakaeyokna, simiir bīdi wakaenonkworīnuwīm.

18 Mī iya kīma dimin biyē saiir inar niki owa mī Adi Komii siya kīmiirīn saiirar nanmaiwarkainakīn. Mī tariinanīn kīma ini siyū mīyikīn Adi Komii siirīn dimin whirki kīmbu karam nwowīn, ini siir nwowīm.

19 Kara kīmiiramīn iki yai boskwonauwanīm simiir boīnam bī nītkīn. Dimusi rani, kīma Adi Komii siir digworaekwowīm simiir bī nīnomoknīnkīn digīm. Mī bīya kīma niki

kiwakiya mi kimiir iga ini hinda tinda iki okwokiyim. Ti siyiu biyie hininim sim tiram, hii nanae mi hii tauae mi iki siyiu bibiyie nhir ikim. Mi ti hiriinan siyiuin, kima mi kiwakii mi kimiir iga inim wi dimin miyik miyikim simiirar tiri.

²⁰ Mi biya kimiirin dimin biyie imar niyopakaiyuwa mi wim kima rirmiiya bi nwokim siyiu miyikin siir aowa. Nningaka.

²¹ Mi biya ti digworaekwo biyie biyeyim kima niki tirakaiyuwim mi tariinanin kima ini nididgak swoki amwoiim. Mi ti digworaekwo hininim sima kimiir bidi whinkinsiis haiginiuwim, aniya? Nningaka. Yim ti hiriinan siyiu bibiyeyim yim sima, kima kigugu iuguskiyanim.

²² Mi iya dimin biyeyim sima kimiir kou nwowa mi tariinanin kimiirin Adi Komii siyar nanmai-warkainakim. Mi ini mi owin, kima siir aowa mi owim. Mi hiriinan ha mi owi, kima wi saikar nongwomamaer aekiyami inokininokin.

²³ Mi kima dimin biyeyim simiiram kiwakii, siyiu biyie kima tiram mi mhoyia kima wi dimu dimin haii, ha? Tiriiginim, yim kimiir swoki onkwobumbuninkin iuguskii, Adi Komii siya ti inigak nwoyokiyokiiya sairin hindara priihaugikin iikamim yipiki krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Kraiis siiram naingwo tibmiiyim mi saika nitinakiuwim. Iriig.

7

Mhi wini siyugin

¹ Ti akamim, kima siyupai siyupaiyim bidiyar yinokninkin digim. Mi ti yayim kara

mi boinmimauuwim kima simiirin bidi mi inokninkinim. Mi ikam kimiir kouwin ini siyu komii siyar yowiskiyin mi siya kimiirin wi nokpaokii rani. Nningaka. Wi kimar naobudgi.

² Kara boiniyio yai kwira pi kimiir boini siyu komiiyin yio hinina boinkin, iya wig saiir kam in omwaiyar niki waiyaeyin mi saeya siyakar dwo. Mi iya siya naonami mi ti siyu komii siir siyuin saiirin wi siya nikidu rani. Nningaka.

³ Mi saiir kam in ha niki owi mi saeya inkam nwirni piu ha nini owouwi mi siyu komii siya ha boinkin, ta wig hiriinana ya kam nwiruwanig wig rani. Nningaka. Mi iya saiir kam iya naonami mi saeya kam nwirni piu ha nini owouwi yio ti hiriinan siyuin yio yai karamaeka.

⁴ Ti kariir akamim wim kima ini siyu hiriinanin kara nikri boinin ini siir hiriinan yowwin. Wim kima Krais saika namasukikinim mi ini paeyin hiiniya nironinkinin siya naonamin ini saika yinkin aonamnan yowwim. Mi wim kima ini naoni piunan yowwim mi ti siyu komii siir siyuin wi kimiir haiginikou rani. Mi wim kima ini Adi Komii siir yowim yipikin Jisis Krais siir hidninsiin idwowin ie hirankin. Mi wi hiriinan saiirsiyar mirii siir mi miyik miyikim.

⁵ Biya krima, krimiir kwoin imiirar napkim mi ti siyu komiiyin dimin taeminim sim nikiduw in mi krimiir kwoin iirin siyar swoki kiyainamkin, siyu bibiyie tiramin. Mi mhoiia ti siyu biyeyin krima tirin, krimiirin wi siyar swoki onkwobumbuninkin haiginuwi mi krima wa kigugu uguskii.

⁶ Mi iya krimiir kouwin ti siyu komii iya nwowa mi krimiirin Adi Komii siyar ini anmai-

warkainaki. Mi krɪma hiriinana nwokiswo mi krɪma wi naoni piunan pi ywowin ti siyɪu komii siirsiyin. Mi ta Adi Komii siiram krɪma miriia, ya krɪma miriia biyan siyɪu komii siir yai aeya boinkiya ya saiir hiriinan tani. Nɪngaka. Krɪma Adi Komii siiramɪn siyɪu winɪn siir mirii siir naeyɪu ieya boinkiyin. Iriig.

Dimin biyie saeya nonkwobumbuninkin haiginiugin

⁷ Mi krɪma pi panin panina boini, ha? Mi krɪma wi hinina boini, siyɪu komiiyin, yio ini biyieki biyie ywowin, iyie? Nɪngaka. Mi siyɪu komii siya krɪmiir nɪsiimauu karamkiswo diminɪm siyɪu bibiyie tiriyim simiirin mi krɪma wi panina pi yinokninkinɪn, piki hinin dimin ikim siyɪu biyie tiriyim mi piki hinin siyɪu ikin, siyɪu miyik tiriyin, ha? Mi siyɪu komii siya krɪmiirin hinina boinkikiswo, kɪma inkam nwirni diminam kipi kigmair mi krɪma wi panina pi yinokninkinɪn. Ti diminɪn, siya dimin biyieki niuwi, ha? Krɪmiirin siyɪu komii siyar nɪsiimauugin.

⁸ Mi iya siyɪu Komii siya ti hiriinan digworaekwowim simiir nikiduwiyim, yim tiriiginim yi krɪmiir nɪsiimauugin piki hinin dimin ikin siyɪu biyie tiriyin mi ti siyɪu biyie hiriinanɪn. Kariir kwoinɪn, pi hindara nikwokwowi, diminpai diminpaiyim simiiram kigmairim. Mi siyɪu komii siya nwo karamkiswo mi kara wi ha di ninokninkini, tiriiginɪn yio dimin biyiekin. Nɪngaka.

⁹ Biya karar nwowa kara ti siyɪu komiiyin siir haimiisima bi swoki inokninkin miminkin. Nɪngaka. Mi kara siyɪu komii siir siyɪu

iir paninsi yinokninkinsi mi mhoiya siyu komiiyin ha nimbiniyin mi karar wakaeyin mi ti nuan dimin biye biyeyim, kariir kwoinin ini simiiramar ikwokwonamin mi ini ti dimin biyeyim ini simiiramar kigmainamim. Mi kara ina ninokninkinin kara siyu biye bidi tirin mi kara wi kapi naowi.

¹⁰ Kima bidi yinokninkinim ti siyu komiiyin Adi Komii siya hauugiyin, yo tiriiginin siya minam naingwokin wadie krma nwowam. Mi krimiir whinkinsiis haiginuwim yo tiriiginin, yo kariir nsiimauugin, kara inkam paii rani, kara dimin biye tirikin mi kara wi kapi naowi.

¹¹ Kariirin ti siyu komii ieya nikpitmaigin siyu biye tiramin mi ta dimin biyeya kariirin wi saeyar boinmauugiyu aowi.

¹² Krma ina ninokninkinim ti siyu komii siir yayim, yim dimin whirki bi kimbugim ini wadieki wadiekinar ywowim. Yim Adi Komii siyar hauugikim.

¹³ Mi hiriinankiswo ti siyu miyikin kariirin wi siya boinmauugiyu aowi, aniya? Nningaka. Dimin biye saeya tirikin mi kara siyu biye saiir siyumwokisiyumwoim wi siir nwoki sibgu inokninkinim. Iriig.

*Krimiirin dimin biye saeya
nonkwon#nwomw#rn#nkinkin.*

¹⁴ Krma bidi yinokninkinim siyu komii iirin Adi Komii siir naeyu ieya hauugin Moses siirin, siya winkyam. Mi hiriinanki nuwi mi ti siyu komiiyin wi dimin whirki kimbu rani. Adi Komii siir hiriinan mi an tari ini inkamin hindara sipimiyokaeyamiyin ini siir hiriinan ywowin. Mi

kariir kouwɪn ɪni dimɪn biyɛ saeya ywowɪn mi kara wɪ ti siyɪu ɪmiir nap rani. Nɪngaka.

¹⁵ Kara bi nɪnoknɪnkɪnkɪn ti siyɪu hɪriinanɪn kara tirɪn. Mi ti dimɪn miyɪkɪm kara tiram naingwowɪm mi kara pi tir tani. Nɪngaka. Kaimwoka, ti siyɪu biyɛyɪm kara tiram naingwo karamae nwowiyɪm, kara simiirɪn pa tiri.

¹⁶ Mi iya siyɪuɪn kara tiram naingwo karamae nwowiyɪn, kara siir tiriyɪm, yɪo tiriigɪnɪn siyɪu komii siya kariirɪn siyɪu wadɛkiwadɛ iirar nɪsiimauugɪn

¹⁷ Mi tariinanɪn kara ɪni haɪni yɪnoknɪnkɪnkɪyɪn ti hɪriinan siyɪuɪn karar bi tirkin. Nɪngaka. Yɪo dimɪn biyɛya kariir kwoɪnau nwokaiya saeya nɪpiyaokɪgɪn ti siyɪu iir tiram.

¹⁸ Kara bidi yɪnoknɪnkɪnkɪyɪn, ti kariir kwoɪnɪn, kariirɪn wɪ siya nɪkpɪtmai rani, siyɪu miyɪk tiramɪn. Nɪngaka. Kariir kwoɪnɪn siyɪu miyɪk tiramɪn ɪna naingwowɪn mi kara hɪriinan tirɪm wɪ dig nwo rani.

¹⁹ Kaimwoka, siyɪu miyɪkɪn kara tiram naingwowyɪn, kara siir tirɪm pi dig nwo rani. Mi siyɪu biyɛyɪn kara tiram naingwo karamae nwowiyɪn mi kara siirɪn pa tiri.

²⁰ Ti siyɪu biyɛyɪn kara tiram naingwo karam nwowiyɪn mi kara siirɪn pa tiri. Yɪo tiriigɪnɪn karar bi tirkin. Nɪngaka. Dimɪn biyɛya kariir kwoɪnau nwokaiya, kariirɪn saeya hopmɪmɪn tirkin.

²¹ Kara bidi kɪgɪn, ti hɪriinan siyɪuɪn ɪni kariir tir nwowɪn. Kara siyɪu miyɪk tiramɪn ɪna naingwowɪn mi ti dimɪn biyɛya kariir kwoɪnau nwokaiya saeya kariirɪn kinɪrkin tani. Nɪngaka.

²² Kaimwoka, kariir kwoɪnɪn Adi Komii siir siyɪu

miiyik iiramın, ini maırgımaırga nwowın.

²³ Kara bıdı yınoknınkın, tı kariir kwoınau nwokaiyın siyuın yıo ini sa ywowın yıo Adi Komii siir siyu miiyikın io saıka nwowikın. Mı Kariirın pı sowar nınkı ankıı. Mı tı siyu biyeyın kariir kou nwowın kariirın pı siyar kiyıpsıbgı haıgınuwi.

²⁴ Kara inkam paıı rani mı kariir kwoının wh-wokwoka bı nwowikın mı kara maırgımaırga bı nwowikın kariir pıua ini paenan yııwhırida. Mı kariirın wı nhınga kınsiıs haıgınuwi tı kwoının kariir nıkpıtmaııyın, siyu biyie tıram siirsıyın, ha?

²⁵ Kara Adi Komii krımiir Wanın siir boın maırgımaırgaeı Jısis Kraıs siirın krımiir Bıyan Inkam Komııyın siya nıkropkıkın, kariir nan-maiwarkainam, siya kariirın mınam nanmai-warkainakın, tı kwoın biyeyın kariir kwoınau nwokaiyın siir hıııkmaıgıyım. Mı kariir kwoın komııyın Adi Komii siir yai aıır wakaeyokna apım tıri. Mı tı nhırim tı dimın biyeyım kariir kwoınau nwokaiyım, kariirın pı siyar mı ikpıtmai tı nuan digworaekwowım simiir tıram. İriig.

8

Kraıs siya haiyoprimdiyumuıgıkım krımiir dimın biyeyım. Mı krımiirın Adi Komii siir naeyuın siyar swokı hauu.

¹ Mı ta saırsıka iıkamım yıpıki Jısis Kraıs saıka nımasukıkınım, yım wı yaıgak wara nwo rani mı wı nonkwobumbunınkın tani, dimın biyeyım krıma tırim simiirsıyın. Nıngaka.

² Dimusi rani, kara tariinanın Kraıs Jısis si-ırgın, kariirın dimın biyeyım mı naoni siyu ikın,

siir hĩrankĩ siya nanmaiwarkainakĩn. Mĩ tari-
 inanĩn kara tĩ siyũ hĩriinanĩm sĩmiir swokĩ o rani.
 Nĩngaka. Kariirĩn Adi Komii siir naeyũn siya bĩdi
 hauuwĩn siyũ mĩiyikĩn mĩ kwoĩn budĩn omwai
 waiya yokiyokĩiyĩn siirĩn.

³ Mĩ tĩ krĩmiir kwoĩn biyie hĩriinanĩn, Adi Komii
 siir siyũ komiyyĩn krĩmiirĩn wĩ iikam mĩiyik siya
 nokwo haigĩnũ rani. Nĩngaka. Mĩ Adi Komii siya
 siir yĩnisĩm iir asi nĩkropkikĩn nua tĩriirĩn. Mĩ siya
 ĩni krĩmiir hĩriinanar yauunĩ oniyĩn, krĩmiir dimĩn
 biyie biyieyĩm sĩmiir haiyoprimdiyũumiigiyam
 Adi Komii sasar nonkwobumbunĩnkinakĩn ta siya
 naonama mĩ ĩni ta saeyar yokworĩpukimaigiyaa
 dimĩn biyie sair kirie aĩirĩn.

⁴ Mĩ siya hĩriinan mĩnsi tĩrkĩn, yĩpĩkĩ iikamkĩm
 krĩmiir kwoĩn biyie iir nap karam nwowĩm mĩ
 krĩma wĩ Adi Komii siir naeyũn siir kwoĩn iirarar
 nwokĩ apĩm. Mĩ krĩma hĩriinan tĩri mĩ krĩma wĩ
 kirie kakar nwowi siyũ komii siir yai ĩmĩsiyĩn.

⁵ Mĩ iikamĩm kwoĩn biyie siir kwoĩn iir
 napiyokiyokĩiyĩm mĩ sĩmiirĩn ĩni tĩ kwoĩn
 biyie ieyar kigĩrkakĩn. Mĩ iikamĩm Adi
 Komii siir naeyũn siir yai aĩir wakaeyokna
 apiyokiyokĩiyĩm yĩm sĩmiirĩn wĩ Adi Komii siir
 naeyũ ieyar kigĩrkak ĩskiyĩn.

⁶ Mĩ iikamĩm bĩdinan siyũ biyie iiram
 naĩngwokwowyĩm siir napam mĩ yĩm tĩ iikam
 hĩriinanĩm, yĩm wa naonami. Mĩ iikamĩm sĩmiir
 kwoĩnĩm Adi Komii siir naeyũn, siir siyũ iiram
 naĩngwokwo nanaeyĩn mĩ yĩo wĩ omwaiyar
 waiyayokiyokĩii. Mĩ siya wĩ ĩripar nongwomamair
 aekiyami Adi Komii saikan.

⁷ Mĩ iikamĩm bĩdinan siyũ biyieyĩn siya

kigirkakiyim yim ti hiriinan iikamim sima io Adi Komii saika nwoyokiyokiiyim. Yim sima Adi Komii siir siyiu iir napim pi boriisopi. Mi sima kiriekaki waeyo siir siyiu iir paninsi yapsi.

8 Mi ti hiriinan iikamim simiir biyan kwoin biye iirar napiyim mi Adi Komii siya wi simiiram maingamainga rani. Ningaka.

9 Mi iikam kima tariinanin biyan kwoin biyeyin siir nwo rani. Ningaka. Tariinanin kima ini Adi Komii siir naeyuin kimiir kwoin nwo kaiyin, ini siir kwoin iir napim. Yio tiriiginin simiir kwoinin ini hanin siya bidi kwirii idwokaiyin. Mi yipikin Jisis Kraisi siir naeyugin nwo karam nwowin, siir kwoinuin yio ti hiriinan inkamin yio siir tani.

10 Mi Jisis Kraisi siya kimita nwowi mi kima saika namasukikini mi kimiir pua saeya wa naoki windi. Adam siir dimin biyeyim simiirsi mi kimiir kwoin budin yio wi omwaiyar waiyayokiyokii, iya Adi Komii siya kimiir dapikuiwi, siir whwonkam idain dimin whirki kimbu karamaeyin.

11 Biya Jisis Kraisi siya naonama siirin Adi Komii siir naeyuin siyar swoki hidninsiin idwoki ie hirankin. Mi siir naeyuin kimiir kwoinbudnau kwirii idwokaii mi kimiir pua ha naonami mi kimiir kwoinbud iirin wi siir naeyiu ieyar nwowaiginuiwi omwai waiyayokiyokiyamin.

12 Ti nomiiyauwim krima diminin Adi Komii siir naeyiu ieya boinmimauuwim siyiu miyikim simiir sibgu wakaeyokna ap. Krima iki siyiu biyeyim krimiir kwoin nwo kaiyim simiir kipi nap. Yim tiriiginim krima simiirin digumii haimriiyugi. Yio ini diminin krima prihailiyin mi ini

siir niyopkiyiuni hinin ywowin.

13 Mi kima kimiir kwoin biyeyin siir napi mi kima wi kimbi naokaowi. Mi kima Adi Komii saika wi aru aru nwokiyami mi Adi Komii siir naeyuin siya wi digar nwowi, kimiir whinkinsiis haiginuwim. Mi kimiir dimin biyeyim kimiir kwoin nau nwokaiyim, wi siya haiyoprimdiyumiigi. Mi kima wi omwai Adi Komii saikar nwoki waiyayokiyokiyim.

14 Mi iikamim Adi Komii krimiir Wanin siir naeyuin siir kigninkinkii, simiir mhi kwoin nau kwirii idwokaiyam mi ti hiriinan iikamim yim wi Adi Komii siir yinisisim kin nwowi.

15 Mi Adi Komii siir naeyuin yipikin, krimiiram nikropkiyin, krimiir mhi kwoin nau, kwirii idwokaiyam. Siya ta mhoiya Adi Komii siya nonkwobumbuninkini, krimiirin saiir boinididam bi nitkin. Nungaka. Siya krimiirin siir yinisisimnan nauuni diriraerarnikin siir kirieya krimiir whinkinsiis haiginuwam. Mi krima Adi Komii siiram in wi hinina nwoki ikuwim, Adiyo! Adiyo!

16 Adi Komii siir naeyuin siyar hurworwokaii krimiir kwoin iirin. Mi krima pi hirii hiriyar naingwokwo kripkaii, krima siir yinisisimkim.

17 Mi krima Adi Komii siir yinisisim nwowi mi digworaekwo miyik miyikim, siya nimbiniim krimiiram siya wi krimiir warar mi inkin siotkin haiginuwi. Mi ti digworaekwowim siya hauuwim Jisis Kraiis siir yim wi krimiir warar mi inkin hauuwi. Mi iikamim krimiir nonkwobuninkinam tiri, Kraiis siir nonkwobumbuninkinam sima tira saiir hiriinan. Mi Kraiis siya mi krima, krima wi dimin

miiyikmiiyik imiirar haii. Mi krimiir'in wi siya hainan praprasii. Iriig.

Mhoiia krīma wi dimin miiyik miiyik imiir haii. Mi krimiir'in wi Adi Komii siya hainan praprasii.

18 Kaimwokikaimwoka. Krīma bīdi yinokninkinim mi krīma ha bīdi mi hidgiyim, mhoiia Adi Komii siya krimiir'in wi dimin miiyik miiyik imiir nīsiimauwi. Mi ti tariinan sima nonkwobumbuninkin haiginuwim krimiir, ya dimin komii rani.

19 Digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim ini hindara nikwokwowim. Sīma minam nikwokwōwi, Adi Komii siya, siir digworaekwo whiekakim, simiir nīsiimauuwim yipikin siir yinisimin siir.

20 Digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima miiyiknan nwo rani. Dimusi rani, simiir'in Adi Komii siyar t̄rbugikin. Sīma, sīma bi nwokim, hiriinanin. Nīngaka. Adi Komii siyar t̄rkiyin mi sīma ini hiriayar nwokripkaiyim mi Adi Komii siya minam naingwōwi iikamim sīma nonkworinukripkaiyim simiir naingwo t̄bmii aiir'in.

21 Adi Komii siyar boinkikim, digworaekwo whiekakim biyie nwowamin. Digworaekwo sīma, sīma bi t̄rbunakim, biyie nwowamin. Nīngaka. Krīma hiriayar naingwōwi, ti digworaekwowim ti biyie nwokiyamim mhoiia simiir'in, wi Adi Komii siyar swoki grabi. Mi ti nuan digworaekwo biyie biyeyim wi simiir nonkwo rani. Mi mhoiia simiir'in mi Adi Komii siir yinisim ikin, krimiir'in wi dimin whirkin kimbu rani. Nīngaka.

22 Kríma ina ninoknínkinim digworaekwo whiekakim Adi Komii siya nonkwokwowim, sima ha mi kimpipisuwikim, wiga yinisim naokainaeiya saiir hiriinan. Mi digworaekwo whiekakim, hiriyar ninouninkiyim mi tariinanin ini hiriyar mi inouninki kripkaiyim.

23 Mi ti digworaekwowim Adi Komii siya nonkwokwowim sima, sima rani. Nningaka. Nim kríma iriipi hiriinan Adi Komii siir naeyiun siir bidiyar mi haiyin, dimin biyanin Adi Komii siya priihauuwim krímiir siir hiriinan. Mi nim kríma iriipi hiriinan ina mi inouninkiyim. Mi kríma Adi Komii siirima nwowi, iya siya krímiir diriraerarki, siir yinisim nwowam mi kríma wi rirmiiya nwokii mi krímiir pua wi dimin wharki kambu rani. Nningaka.

24 Mi ta krímiir nanmaiwarkaina ya krímiir naingwo tibmii aeyar nanmaiwarkainaka. Mi ta naingwo tibmiiya ya hinnga, kríma hinda niki kaowi dimin taeminim mhoiia nimbiniyanim kríma niki hai karamae nwowim simiiram. Mi inkamin dimin nasae haigiiyin, yo siya dimin whiram bi swoki naingwowikin. Nningaka.

25 Mi diminin kríma kig karamae nwowiyin kríma siir haiyamin, hindara kao.

26 Mi ti hiriinan siyiun iya kmiir naingwo tibmiiya Adi Komii siiram saeya kirie nwo karam nwowi mi Adi Komii siir naeyiun pa niti mi krímiirin pi siya nini kinsiis haiginiuni. Mi iya kríma nhwo dimin whiram kwisboiniyim, Adi Komii siiram, kríma ninoknínkin tani siya pi panin panina namisi tiri. Mi iki kwoin ara kríma pio, boiniyim krímiirin pi Adi Komii siir naeyiu

ieyar hürworwokai iskii, Adi Komii siirin.

²⁷ Adi Komii siya inkami kwoin kigikin mi siya ina ninokninkinin dimin siir naeyiu ieya tiriyin krimiir kwoinaw. Mi Adi Komii siir naeyiun krimiiramın pi siyar srinanae iskii Adi Komii siiramın mi sowa pi kwoin whiruwar nwokii.

²⁸ Krıma bidi yinokninkinim digworaekwo whiekakim krimiir nimbiniyim simiirin pi Adi Komii siyar niinikiriimdiyiu haiginkii miyik nimbiamim. Yipikin siiram naingwokwonanaeyim simiir whinkinsiis haiginuwam. Mi yipikin krimiir nimbingii, dimin taeminim siya naingwowim simiir tiram mi krıma siir kwoin iirar timi wakaeyokna ap.

²⁹ Iikamim Adi Komii siya nimbim siir iikam nwowam krıma ini siir yinisimin Jisis Kraıs ini siir hiriinan ywowim. Mi ti hiriinan siyiun siya iikam krimiir yaowae adnan asi nwowi.

³⁰ Mi iikamim siya nimbim mi ninokninkinim, mhoiya siir siyi iir sibgu api mi siya wi krimiiram nikiunaei siir siyi iir napim. Mi nim krıma siya nikiugiiyim siir wakaeyokna apam mi krıma siir whwonkam idain wi rirmiiyar nwowi mi nim krıma wi siir yinisimnanar nwowi. Iriig

Adi Komii siir naingwokwowa wi krimiir haiburgig rani.

³¹ Mi hiriinankinuwi, Adi Komii siya krimiirsi nwowi mi iikam nhirim io krimaka nwowi sima wi digidiga nwowi krimiir niyopakaiyuum, aniya? Niingaka.

³² Mi siya siir yinisimin siirin krimiiram nikropkiyim bi kisisirgin. Niingaka. Siya ini

siirar mi ikropkiyin krimiir nanmaiwarkainaim mi takana ya mi komiiga siya digworaekwowim krimiir hauuwim tariinanin siir yinisimin wi dig nwo rani, ningaka siya wa hauwi siir priihauugiyin krimiir siir hiriinan.

³³ Mi hiriinanki niuwi krimiirin wi nhinga boin huriiyiwi yipikin Adi Komii siya nimbiniim siir yinisim nwowamin, ha? Mi wi digar nwowi, nwrki hiriinan tirim, ha? Ningaka. Krimiirin Adi Komii siya boinkikin, dimin whirki kimbu kara-maeyin.

³⁴ Mi krimiirin wi nhinga boini hinin, krma dimin biye tiri ilkamkim mi krma wi maeyauwa paeki niuwiya wi saiir nami, ha? Wi Jisis Krai siya tir tani hiriinanin. Ningaka. Siya bidi yaowin. Mi siirin Adi Komii siyar swoki hidninsiin idwo ie hirankar mi tariinanin siya ini Adi Komii siir ina inig miya nidwowin, maeyauwa inkam inig komiigakim sima nidwowiya saiir. Mi siya Adi Komii siiram in siir yinisimim krimiiram kwisboinin.

³⁵ Mi krimiirin Krai siir naingwobumbuwa saiir hirankin wi nhinga nispaki haii? Mi iya hiki krimiirin niti mi krimiir piuim kimpipisuwi mi inkam nwrki krimiir diriraerar bumbuwu mi iya krma mhiigi mi aowi mi yuis minam mi whaowaei mi iya yaigi krimiir mi imbiyami mi krimiir nisomaowam tiri mi ti hiriinan digworaekwowim krimiirin Krai siir naingwokwowa saiir hiranki wi sima namisi ispakii haii, ha? Ningaka.

³⁶ Kaimwoka, ti hiriinan digworaekwowim krimiirin ha nimbiamikim yayim Yokwo Komii saeya boinim simiir hiriinan,

krɪma kɪriir iikam bɪdi ywowɪm. Mɪ iinokɪinokɪn sɪma kɪmiir nɪnkɪn aeyokiyok isomsom aokaowama tirikim. Mɪ sɪma kɪmiirin ini sibsibim sɪma nisomsom aokaowiyim ini simiir hɪriinan kigim.

³⁷ Mɪ tɪ digworaekwowim simiir kipi naingwo, yim dimin komii rani, Krai siya kɪmiirsi naingwokwonanaeikin. Mɪ iinokɪinokɪn kɪmiirin simiir bi nwowamin Krai siya whindiraerar haiginuwikin.

³⁸ Ihi, kara ina naingwo tibmii kinin kɪmiirin Adi Komii siir naingwokwowa saiir hirankin wi dimin whirki swoki ispaki hai rani. Nningaka. Mɪ naonami mi tari saeya, aniya? Mɪ tari irkak piu nwowiya saeya, aniya? Mɪ tari paekwosim sɪma, aniya? Mɪ tari nu tiran biyan kamim sɪma, ha? Mɪ tari digworaekwowim ti tariinan nwowim sɪma, aniya? Mɪ tari digworaekwowim mhoiia nimbiniyanim sɪma, aniya? Mɪ tari kiriepai kiriepai komii komiiyim sɪma?

³⁹ Mɪ tari digworaekwowim kou nwowim sɪma, aniya? Mɪ tari digworaekwowim nu aoki aowanim sɪma, aniya? Mɪ tari iki digworaekwo nhirim sɪma? Mɪ ti hiriinan digworaekwo whiekakim sɪma nispaiki haiyim Adi Komii siir naingwokwowa saiir hiranki wi dig nwo rani. Nningaka. Krɪma ta naingwokwowa kɪmiir Yaowaeyin Krai Jisis siir hiranki haiga. Iriig.

9

Pol siya hik naingwoyimi yok prasae bi haigin Isrel simiir iikamim simiirsiyin.

¹ Kara Krai siir inkamkin mi kara yaimwo imiirar boini, kara kimiirin niksiseae yai boin tani. Adi Komii siir naeyuin kariirin siyar hiiurworwokai haiginuwu mi ti yayim kara boinmimauum ti digworaekwo simiirim yim yaimwo imairgim.

² Kariir mhai kwoinim inokinokin Isrel simiir iikamim simiirsiiyin nap ouu prasae bi kinikin.

³ Mi kara siyu kakiswo, kara ha naingwowi Krai siya kariirin wi digiumii pi haimriiyugigin mi kariir igsoa wi siyar pi yokwokairiinain mi simiirin wi ta sairsiyar pi yanmaiwarkainain mi kima kariir nomiiyauum mi kariir pugun aka, kima wi Krai siir nwoki wakaeyokna apim.

⁴ Ti Isrelmi iikamim, Adi Komii krimiir Wanin siya kimiir bidi yimbingiyin, siir yinisim nwowam mi dimin kirie kiriyim paenan niuyaeiyim kima bidi kigim. Mi siya siir siyu komiiyin siir siyuim kimiirar mi hauugin, siir wakaeyokna apamin. Mi kima bidiyar yinokninkinim siyuin siir inig iir sibgu hainaniyin Adi Komii siya bidi whinkinsiis haiginuwun mi wi siya mi nanmaiwarkainaei.

⁵ Mi bidi bidinan inkam komii komiiyim inigakim, kimiir yidiwi wanwiyaeiyim, wim kima simiir yiniekim, iya siya nua tirii natin mi siya ini nuan iikamim krimiir hriinanar yauuni oniyin. Mi digworaekwo whiekakim ini siyar kigirkak iskiyim. Mi krima inokinokin Adi Komii siir inig iir hainan iski.

⁶ Kara ha bi boinkin digworaekwo whiekakim biya Adi Komii siya nimbngiyim, kiiiram wi tir tani. Nngaka. Mi Isrel kimiir iikam whiekakim

Adi Komii siya hiriyar bi nimbini swokim siir isid kina nwowamin. Nningaka.

⁷ Whiekakim Ebrahim siir yiniekina rani. Dimusi rani, sima Adi Komii siir yai aiir bi wakaeyoknakim Adi Komii siya Ebrahim siirin hinina boinkikin, isidin Aisakni isidin siir hiranki nitim yim sima kimiir isidin, yipikin wi kara hauuwi, kariir digworaekwo whiekakim simiir mi iki nhirim yim wi nninga nwowi.

⁸ Ta yaiya saiir yaimwoki yaimwowa ya hininga, Ebrahim siir isidin siir yin yeyim, yim Adi Komii siir isid rani. Nningaka. Mi yinisimin Adi Komii siya nimbini Ebrahim siir gisiir nhekar nwowam siir isidin sima sima irgin Ebrahim siir gisiir yinisisimim.

⁹ Mi Adi Komii siya Ebrahim siirin hinina yimbingi, mhoiyya kiriir wiga Sera saeya wi yinpiugak sapi nwowi mi saeya wi yinisin yinkamiyin naokainaei.

¹⁰ Mi ta sasa rani. Nningaka. Rebeka saiir yinisin yinkamiyin nwiso yo iripi hiriinan ad nwiruwaniyar yinisinmko. Krimiir brougae waibiyeyin Aisak siirgo.

¹¹ Mi yinisin itmwoyino niki aokaina karamaeyar niki owo, Rebeka saiir mhinau hirar niki okaiyo mi sowa dimin biye mi dimin wadie ha bi tirko.

¹² Mi Adi Komii siya Rebeka saiir boin, kiriir yinisin yaowaeyin yo wi nomousimin siir aowa nwowi mi siya wi siiram mirii. Tiriiginin yo krimiir nisiimauugin, Adi Komii siya siir kwoinkar nokmwun okwowikin inkamin siir yinisin nwowamin. Mi siyiuin inkamki tiriyin

yio siir kwoin siir bi nikpitmaaiigin. Nningaka.

¹³ Yokwo Komii saeya hiniina boinka, kariir kwoin komiiyin Jekop siiram nwokin mi siirin kara yimbin siya kariir yinisim nwowim. Mi kara Iso siiram bi naingwokin mi siirin kara yikropki niimaua.

¹⁴ Mi krima wi panina boini? Mi tarii Adi Komii siya siyu miyik bi tirkin krima hiriinanar ti boin, aniya? Nningaka, nningakinga!

¹⁵ Adi Komii siya Moses siir boinki, yio kariirar kwoinkin, kara inkam nwirnsi mi aingwoyimiyoki mi siirin ha whinkinsiis haiginuwi. Yio kariirar kwoinkin, kara iikam imiir mi whinkinsiis haiginuwi.

¹⁶ Yio hiningin, ti dimin hiriinanin, yio inkami kwoinki bi nwowokin miya siya mriiya mi siyu miyikin siya napin siirsi. Nningaka. Yio Adi Komii siir naingwoyimiyoka sairar diminkin, iikam imiir nikunamin.

¹⁷ Yokwo Komii saeya hiniina boinka Pero siirin nu Isip hiran inkam komiiyin nu kigriraowiyin, kara kiriirin nu kigriraosan inkam komii asi nokmwın okwo haiginugin mi ti hiriinan siirsi nokmwın okwo haiginugin, sima kariir kirie aiir kigim. Mi kariir inigin omom omomin wi siir nwoki haigin idwokiyim.

¹⁸ Krima dinokninkin Adi Komii siya inkam nwirnsi mi aingwoyimiyoki yio siirar kwoinkin mi siya inkam nwirni mi okmwın antamiyiri, yio siirar kwoinkin siya siirin wi hiriyar mi okmwın antamiyiri. Iriig.

Adi Komii siya nonkwobumbuninkin haiginuwa mi siya whinkinsiis haiginuwa sowa.

19 Mi kimiir nwiirkin kariirin hiniina boini mi ta yaiya saeya kaimwokiniuwi mi Adi Komii siya hiniina dimusi boinkin inkamin dimin biyie diriraerarin siirin, ha? Mi yipikin siir kwoin iir niriyyu boinanin, ha? Inkam nwiir karamaeka. Niingaka.

20 Mi yipiki inkamkin, Adi Komii siir yai aiir niriyyu boinanin, ha? Mi hau saeya inkamin saiir nonkwokwoin siirin wi ha boini, kira kariirin hiriinan dimusi nonkwokwokin, ha?

21 Mi inkamin hau nonkwokwowiyin, siya nu haimiiyin pa haii mi siirin hauwo pi kwisa nonkwokwowi, kwira pi wadie sibgu nonkwokwowi mi ta wadie sibgu nonkwokwowa ya dimin miyik tiranka. Mi aka sibgu nonkwokwo karam nwowa, ya iki dimin biyie biyeyim sim tiranka. Yio ti hiriinan siya mi onkwokwowi, yio siirar kwoinkin.

22 Mi Adi Komii siya wi iriipa hiriinanar mi tiri. Yio siirar kwoinkin, siir io aiir kinwakigii, yipiki siya nimbiniim, iikam biyeyim simiir nonkwobumbuninkinam. Mi siya hiriinan minam tirkin, siir kirie aiir nisiimauugin iikam krimiirin mi siya krimiirin wi aisiima niki onkwobumbuninkin tani. Niingaka.

23 Mi yio siya iriipi hiriinan siir kirie komiia mi siir dimin miyik miyikim simiir mi nisiimauugin iikam imiirin. Mi siir naingwoyimyoka krimiirsi nwowa, krimiirin saeyar nimbingikin mi iriipa saeyar ninkiamasu haiginiugin, ti dimin miyik miyik siirim krimar nonkwokwo haiyam. Mi siya krimiirin maigimaigra asi nwowaiginiugin.

24 Mi siya krimiir nirmi bi nimbingin, ti dimin

miiyik miiyik imiir haiyamın. Nɔngaka. Mi Juda iikam krɔma mi Juda iikam tani ikim, krɔma whiekakarın ti siir dimin miiyik miiyik imiirın wi hiriyar haiswowi.

²⁵ Mi yaiyim Adi Komii siya boinkiyim Hosaia siir siya hinina winboinkikin,

iikamim biya kariir iikam nwo karam nwowim, mhoiya sima wi kariir iikam nwowi. Mi iikamim nu whiranki nitim, kara naingwobuna karam nwowim, mhoiya kara simiiramın wa naingwobunaei.

²⁶ Mi yai kwira Hosaia siir yokwo aiir nwowa hinina boinka, mhoiya Juda iikamim wi sima boini, nu whiran iikamim simiir, wim kima Adi Komii siir iikam tani. Mi ti nu whiran iikamim mhoiya ti Adi Komiiyin kwoin budin omwai waiyayokiyokiyin, simiirın wi kara nɔmbingi kariir iikam nwowam.

²⁷ Mi profet Aisaia siya Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii aiirın hinina winboinkikin Isrel simiir iikamim simiir nu hiranim, mhoiya Isrel simiir iikamim simiir yinileyim sima niyowwi, wi yab siiyanan nwowi. Mi Adi Komii siya ti iikam imiir wi hoingak nanmaiwarkainanaowid rani.

²⁸ Mi Biyan Inkam Komiiyin siya yai wi hirihirii boin tani, ti iikamim naingwo tibmii karam nwowiyim simiir nonkwobumbuninkinamin. Nɔngaka. Siya wi simiiram nwo rani.

²⁹ Biya Aisaia siya hinina winboinkikin mi Adi Komiiyin ninomor kouan sauan kamim simiir kigirkakiyin siya Isrel krɔmiir iikamim simiirın nhirmi nokmwın onaowid karamae nwowi, krɔma wi hindara kigugu iuguskii. Mi nim wi

om whiso Sodom Gomora so hiniin tiri. Iriig.

Adi Komii siir yaiya Isrel simiirin saeya whinkinsuis haiginiugin.

³⁰ Mi krima wi panina boini, ha? Krima wi hiniina boini, iikamim Juda iikam tani sima kwoin karamaekim minan miriim Adi Komii siir whwonkam ida dimin whirki kimbu karamae nwowim. Niingaka. Sima naingwo tibmiiya Adi Komii siya simiirin sairsiyar nikiuwi dimin whirki kimbu karamaeyin.

³¹ Isrel simiir iikamim yipiki Adi Komii siya nimbim, siir iikam nwowam, yim minan siyu komii siir siyu iir napam mirii. Adi Komii siya wi simiir nwoki ikuim dimin whirki kimbu karamae iikam mi sima wi dig nwo rani. Mi Adi Komii siya wi digumii simiir haimriiyugi. Siya simiirin wi dimin whirki kimbu karamae iikam niku rani. Niingaka.

³² Dimusika minsika, sima siir yai aair bi naingwo tibmiigim, sima minan minam mirii minan simar primirii haiyim. Mi Adi Komii siya simiirin digumii asi haimriiyugin mi siya simiirin dimin whirki kimbu karamae paninsi yikusi. Sima Kraisiiram bi naingwokim mi sima siir bi mi wakaeyoknakim. Mi sima ini inkamin siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiiyin, ini siir hiriinan ywowin.

³³ Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hiniina boinkika, kima wakae, kara Adi Komiiyin mi inkam nwirin wi kara nokmwirin ohaiginiuwi siiya kirieni hanin om Saion hir. Mi iikamim yipiki naingwo tibmii karamae nwowim,

simiirin wɛ siya nonkwobumbuninkini. Mi sima wɛ inkamɛn siiyaki haingiiyin mi ha nhinikaigaiyamiiyin wɛ siir hiriinan nwowi. Mi yipiki siir yai aiiim naingwo tibmiiyim sima wɛ maigimaiga siiram nwowi mi simiirin wɛ siyar whinkinsiis haiginuwi. Iriig.

10

Isrel sima Adi Komii siir siyu miyik iir bi napkim.

¹ Tɛ akamɛn kariir kwoɛn komiiyin ha naingwowi, wɛ Adi Komii kɛmiir Wanɛn siya nanmaiwarkainaei. Isrel simiir iikamɛn digumii siyu biyeyim sima tirɛn siir haimriiyugigim simiirin wɛ Adi Komii siya swoki anmaiwarkainaei mi kara inokinokɛn Adi Komii siiramɛn saiiar kwisboinikin.

² Kara simiir bidi yinokninkinɛn mi kara kimiir asi boinikiigikin, sima ini Adi Komii siir siyu iir napama miininkinkripkaiyim. Mi sima ninokninkin miyik karamaeka dimɛn taemɛnim Adi Komii siya naingwowim sima napam.

³ Mi sima pi whaowaekim dimɛn taemɛnim, Adi siya dirɛraerarkiyim simiir. Mi Adi Komii siya wɛ kɛmiir nwoki ikuwim dimɛn whirki kimbu karamae iikam. Mi sima simiir siyu iirar napkim. Mi miinan simamar miriinakim. Mi sima Adi Komii siir aowa bi nwokim. Mi Adi Komii siya simiirin dimɛn whirki kimbukaram painɛnsi yikusi.

⁴ Mi iya Kraisi siya nita, siyu komii siirin, ini inkam igso nokwokairinani hainɛn ikin ini siyar yauni okwokairinaniyin. Mi tiriiginɛn yio ina

digiyaɪn. Mi yɪpɪki Kraiɪ siir yai aiiram naingwo tɪbmiiyɪm sɪmiirɪn wɪ Adi Komii siya nɪkiuwi dimɪn whɪrki kimbu karamae.

Nanmaiwarkaina ya omkak krɪmiiraɪrga

⁵ Mi Moses siya winboɪnkiya yaiya siyɪu komii siira, iikamɪm sɪmiiramɪn, siya mɪn winboɪnkikɪn, iikamɪm siir sɪbgu apɪm. Mi Adi Komii siya sɪmiirɪn wɪ dimɪn whɪrki kimbu karam hɪriinansi nɪkiuwɪm. Mi yɪpɪki siyɪu komii siir siyɪu iir sɪbgu naingwo tɪbmiiyɪm, mhoiɪya sɪma wɪ omwaiyar waiyayokiyokɪi Adi Komii saɪkaɪn.

⁶ Yɪo hɪnɪngɪn, Moses siya hɪnɪna winboɪnkikɪn, iikamɪm sɪma Adi Komii siir whwonkam idɪn wɪ dimɪn whɪrki kimbu karamae panɪna nwowi. Mi siyɪuɪn Kraiɪ siir yai aiiram naingwo tɪbmiiyɪn sasaɪrgɪn siyɪuɪn Adi Komii siir whwonkam idan dimɪn whɪrki kimbu karam yo. Mi ta yaiya ya hɪnɪna boɪnkika, kɪma hɪnɪna kɪpi naingwo nɪnomor koua hɪriirɪn wɪ nhɪnga nami Kraiɪ siir nɪkiunakiyamɪn krɪmiiram? Jisɪs Kraiɪ siya bɪdiyar yɪuuniyɪn.

⁷ Mi Krɪma hɪnɪna kɪpi mɪ boɪn, iikamɪm naokaowɪm sɪmiir oma hɪriirɪn wɪ nhɪnga nɪuunaiɪnami Kraiɪ siir nauuni ikiunakiyamɪm krɪmiiramɪn Jisɪs Kraiɪ siya bɪdi yɪnsiɪn idwonamɪn nɪnomor hɪrankɪn.

⁸ Adi Komii Komii siir yaiya hɪnɪna boɪnkika. Adi siir yaiya ɪni kɪmiir kingiingɪkingiɪn waraurar nwowa. Mi saeya kɪmiir mhi kwoɪnau waraurar nwoka mɪ kɪma ta yai aiirɪn ɪna boɪnkiyɪm. Mi ta yaiya krɪma boɪnkiya saiir yaimwokɪyaimwowa ya hɪnɪnga, kɪma Jisɪs Kraiɪ siiram daingwo tɪbmii.

9 Mi kira iikam nħirmaka ħinħna boħni, Jisħ Kraish siya kariir Bħiyan Inkam Komiiġin mi kira ha naingwo tħbmiikikini, ta Adi Komii siya swoki ħidnħnsiħn idwowa Jisħ Kraish siirħn ħe ħirankħn mi kħriirħn wħi Adi Komii siyar nanmaiwarkħnaei.

10 Mi kħmiir kwoinħm Kraish siir dimħn taemħnim simiirħm naingwo tħbmiikikini mi kħma ta kħma mi aingwo tħbmiikikina saiirħn ha mi boħnħkħiġii mi Adi Komii siya kħmiirħn wħi dimħn whħrkħ kimbu karamae nħkiuwi mi kħmiirħn wħi siya nanmaiwarkħnaei.

11 Yokwo Komii saeya tħ dimħn ħiirħn ħinħna boħnkħn mi iikamħm siirħm naingwo tħbmiikikiniyħm sima wħi ħikak nwo rani.

12 Ta yaiya Juda iikamħm mi Juda iikam tani ħkim, ħinda tħdanħm, tħ nu ħiirħr nwoħrkakħm, kħmiirħr boħnkħka. Mi kħma whħekakarħn Adi Komii siir whwonkam ħdaħn ħni ħrii ħriiħnankħnar ywowħm. Adi Komii siya kħmiir whħekakħniyar Adi Komiiġin. Mi ħni mi owħn iikam whħekakħm, yħpħki siirħm kauwok boħnħm, simiirħn wħi siya whħnkħnsiħs ħaġħniħuwi mi dimħn miyħyħk miyħyħkim wħi siyar ħauu ħaġħniħuwi.

13 Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya ħinħna boħnkħka, iikamħm Bħiyan Inkam Komiiyħn siir ħnġ ħiir dapħkiuwhm simiirħn wħi siya nanmaiwarkħnaei.

14 Mi sima siirħmħn wħi panħna kauwok boħni, sima siirħm naingwo tħbmiikikħn karamae nwowi, ħa? Mi sima siirħmħn wħi panħna mi naingwo tħbmiikikini, sima siir yai aħir wakae karam nwowi, ħa? Mi iikamħm sima siirħn simiir boħnmħmau karam nwowi mi sima wħi panħna wakaei, ħa?

15 Mi Adi Komii siya siir iikam imiir nikropki karam nwokiswo siir yai aiir boinmimauuam mi sima wi panina wakaei, ha? Yio ti hinin siyiuin miyik rani. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya iikam imiirin hinina boinka. Iikamim yipiki Krai siir yai win kibeya saiir boinmimauuim, yim iikam bimbuiwi rani.

16 Mi Isrel simiir iikam whiekakim Krai siir yai win kibiya saiiram bi naingwo tibmiikikinkim. Isaia profet inkamin siya hinina winboinkikin, Biyan Inkam Komii, iikam hoingak rani, krimiir yai naingwo tibmiikikiniyim mi iki nhirim yim ini ninga ywowim.

17 Minsika, ti iikamim sima Krai siir yai aiirim whisarii bi naingwo tibmiikikinkim sima ta yai aiir bidi wakaeyim. Ta yaiya sima saiirin whisarii bi wakaekim, saiirin iikam imar boinmimauuwamkim simiirin. Mi sima asi wakaekim saiirin.

18 Tariigina kara pi kimiir srui, Isrel simiir iikamim sima ta Krai siir yai win kibiya saiir bidi wakaeyim, aniya? Iki, sima bidiyar wakaeyim. Adi Komii siir yaiya yokwo Sam hir nwowa saeya hinina boinka,

ta yai win kibiya iikam ima bidi yapboinmamauwa, hinda tindan maeyauim Isrel simiir iikam ima nwowim simiirin.

19 Mi kara kimiirin pi dimin whirin siir swoki kwasriigi, kimiir kwoinin ha naingwowi, Isrel simiir iikamim sima whaowaekim ta yai aiir bi ninokninkinkim, aniya? Ningaki, ningakunga sima bidiyar yinokninkinim. Moses siya bi ti Isrel

simiir dimin taeminim simiir winboinkiyin siya hinina winboinkikin,

Adi Komii kara, kara wi iikamim maeyau nhiranim inig komii karamaeyim, wi simiir haii. Mi yim sima kariir dimin taeminim simiir bi ninokninkinkim. Mi kimiirin wi kara kiyopsibgikikaigiki mi kima wi kigmair prasae kin tani, dimin taeminim kara tirim simiiramın.

²⁰ Mi Aisaia, profet inkamin siya bi kaorarao boinkin,

iikamim Juda iikam tani simiirin. Siya hinina boinkin, Adi Komii siir yai aiirin, iikamim miinan kariiram mirii karamae nwowim, yim sima kariir bidi yakigniyim. Mi iikamim kariiram srii karamae nwowim iikam nihirmi, kara simiir hiriirin bidiyar mi imbiyamın.

²¹ Mi profet inkamin Aisaia siya Isrel simiir iikam imiirin hinina boinkikin Adi Komii siir yai aiirin, ii kasakasa rani, namkiyim, kara simiiram nikiu kinkina nanaeyim, kariir wakaeyokna apim. Mi sima ini boriisopim mi kariirin sima digiumii haimriiyugig mi sima kariir yai aiir bi wakaeyoknakim. Mi sima ini yantamyiriyir kinim. Iriig.

11

Adi Komii siya Isrel simiir iikamim simiirsi naingwobumbugin.

¹ Kara kimiir sriyam tiri, kima hiriyyar naingwowi, Adi Komii krimiir Wanin siya siir isidin Isrel simiir iikam imiirin digiumii bidi haimriiyuin, aniya? Nungaki, nungakinga. Mi

an kararın Isrel inkamaırgın. Abraham siya kariirar brougaekın mı an kara Bensamini isidin siir hırankın.

² Adi Komii siya siir iikamım bıdı bıdiniya siyar nımbingiyım, simiirin digıumii bı haimriiyıugın. Mı kima bıdı yınoknınkınım yaiya profet İaija siya kwıboınkıya Adi siiram Yokwo Komii hır nwowa Isrel simiir iikamım simiiram, siya hınına kwıboınkıkın,

³ Bııyan Inkam Komii, kırıir profet inkamım Isrel sıma bıdı yısomsom aokaokiyım. Mı hııyım wraisu Adi Komii siiram nınkın imiıyaeıya yım iriipi hırıinan sıma bıdı mı inıkinhımnhıngiyım. Mı kanakanar nwowi mı sıma kariiram hansiri, kariir nisomaowam.

⁴ Mı Adi Komii siya siirin panın yaiya sae yowarkı boınkı, ha? Siya ha boınkıkın. Nıngaka. Kariir iikam 7,000nım, yım ina nwokrıpkaiyım kariir yai aıırar wakaeyoknırıpkaiyım kara simiirin digıumii bı haimriiyıugın. Mı sıma Bal simiir nıksısae dımının uruwai siyaowaini hanın ıgak siiram bı nakaiswaekım. Nıngaka.

⁵ Mı iriipa hırıinan, tariinanın isid haimii whırın ina mı owın, Adi Komii siya nımbının siya simiırsi naıngwobumbugın.

⁶ Adi Komii siya simiir nımbının siya simiirin whısarii bı nımbıngın, siya simiırsi naıngwobumbugın. Siya simiir mııyım sıma mıriiyım simiırsi bı nımbıngın. Nıngaka. Mı Adi Komii siya mııyım sıma mıriiyım simiırsi nımbıngıswı mı ta siir naıngwobumbuwa wı opa pı kimaiyın.

⁷ Mı krıma wı panına boıni? Tı dımının Isrelmi

iikamim minan sima napmiriyyin, siyiu komii siir siyiu iir napam sima siir bi haigin. Mi iikamim Adi Komii siyar naingwobumbuim mi ha nimbinim siir iikam nwowam, sima simaigim ti dimin imiir haiyan iikamim. Mi iki iikam nhirim, yim simiir kwoinim Adi Komii siyar tirkikin mi sima ini kwoinam yaowhaeyuim, siir siyiu iir napim.

⁸ Yokwo Komii saeya boina sair hiriinan, simiir kwoinin Adi Komii siya bidi tirkiyin mi sima ini kwoin karamae ywowim. Mi diminin sima kigiyim, sima siiram kig naingwo tibmii kinim pi boriisopi. Mi diminin sima wakaeiyin, sima siiram naingwo tibmii kinim pi mi boriisopi. Mi biya sima nwowa, hiriyar nwoyokiyokinaniyin mi ini tariinanar yadigniyin.

⁹ Adi Komii siir yaiya Devid siya winboinkiya ya hininga, sima Adi Komii siirin bidi yaingwo owouugikim mi sima ini yaewou nikwo aeyim inantonanamim. Mi tariigina ya ini uridin krima huridkikaiiyin huwam ini siir hiriinan ywowa. Mi simiirin ha kiyiskaii mi simiirin wi hindara nonkwobumbuninkin uguskii.

¹⁰ Sima inkam nhwokwisaenan dwokiyam, sima kipi nanaokigimokaeyam. Mi sima inkamin dimin hikak haiyin mi ha hugraknainamiyin, siir hiriinan dwo. Mi simiir dimin biyeyim, simiirin wi hiriinanar timi kikin hugrak haiginu.

¹¹ Mi kara kimiirin pa swoki srigii, kima ha naingwowi, ti Isrel simiir iikamim sima bidi yonkwobumbuninkin uguskiiyim, aniya? Ningaki, ningakunga. Mi sima Kraisi siir yai aiir bi wakae yoknakim mi ta hiriinan sairsi whinkinsiis

haiginiugin Adi Komii siya iki Juda iikam tani simiir nanmaiwarkainam. Mi Isrel simiirin wi Adi Komii siya minki mi sima wi io whwonkam Juda inkam tani simiir nanaowi. Dimusi rani, siya dimin miyik simiir hauugin.

¹² Mi siyiu biyeyim sima tiriyin, Adi Komii siirin simar huyarmai mi siya iki iikamim Juda iikam tani simiirin dimin miyik asi hauwi. Mi Isrel simiir iikamim sima Adi Komii siir dimin miyik miyikim, simiirin ini yimiyuwim mi Adi Komii siya ti dimin miyik miyikim iki iikam nhirim sim asi hauugikin. Mi mhoiya Isrel simiir iikamim sima Kraisiiram swoki haiyug naingwonanii mi ti dimin miyik miyikim wi Juda iikamim ti nu iirar nwoirkakim hinda tinda wi simiir whinkinsiis haiginiuwi.

Adi Komii siya Juda iikam tani simiir nanmai-warkainakim.

¹³ Mi tariinanin kara ti iikam Juda iikamim tani, tisi yai kimiir nini boinmimauniyin. Kara aposel inkamkin, kariirin Adi Komii siya nikropkikin ti iikamim Juda iikam tani, kimiiram. Mi ta miya kara miriia kara sairam mairgimairga komii asi nwowi.

¹⁴ Mi iya kara hiriinan tirin mi kariir isidin Isrel sima wi whwokwoka nwo rani. Sima wi dimin miyik miyikim Adi Komii siya hauuwim iki iikam nhirim sim, huyirmaii. Mi kara Juda simiir iikam nhirim wi ti hiriinan siyiu iirsi nanmaiwarkainaei.

¹⁵ Adi Komii siya wi iikamim Juda iikam tani simiiram kiwakii, saika nongwomamair aeyam. Dimusi rani, siya Isrel simiir isidin, siirin digiumii

bidi haimriiyugigin. Mi mhoiyya iya siya simiir swoki ikunaei siiram swoki itim, ya wi dimin miyiki miyiknan nwowi, inkamin ieyanki swoki insiin idwowyin mi omwai ha waiyaeiyin siir hiriinan.

16 Mi inkamin paemiyim Adi Komii siir nikumauuwi mi iki siir kwiya kwiyaam mi siir kwoim mi siir nidim, yim iriipi hiriinan siirara kinairgim. Mi Ebrahim siya mi profet inkam miyik miyik ikim, sima Adi Komii siir yinisisim nwowi, mhoiyya simiir isidim simiir yinileyim wi iriipi hiriinan siir yinisisimar mi owi.

17 Mi Adi Komii siya ibin inkamki nonkwo nankaiiyin, siir kwiya wai imiir nikrip haii mi siya ibin sasa nikii whakiyin siir kwiyaam ha mi ikrip haii mi simiirin wi iripa nitimrwaku widgii. Mi sima kirie wi sima simar swoki inhai aninaei. Mi Juda iikamim yim ini ibin inkamki nonkwo inkiniyin, ini siir hiriinan ywowin. Mi Juda iikam tani yim ini ibin sasa nikiiwhakiyin, ini siir hiriinan ywowim. Mi kima isid whisairin ini iripar yitnakuum, ti pae wiso sowiir hiriinan. Mi wim kima ini ta paeyakwiya waiya ini saiir igsoop aiir nokwokairiinan ywowin. Mi wim kima opa pi siir mi imiirsiyar mi haii. Mi Juda iikam tani kima kirie pi Juda iikamim simiirsiya mi haii.

18 Mi kima hiriinan nwowi mi kima wi ha kipi naingwo, Juda iikamim simiir kouin ini kima ywowim, yipiki ti paeyakwiyaam wainamim Adi Komii siya nikrip haiiyim simiir hiriinan. Mi kima hiriinan dimuam naingwowi, ha? Wim kima ini paeyakwiyanan ywowim mi Juda iikamim yim ini paeminan ywowim. Wim kima ini paeyak-

wiyanan ywowim mi kima wi dig nwo rani, pae siir mi imiir op hauuwim, paeyakwiya imiirin paemii teyar kirie haiginiuwi.

¹⁹ Mi wim kima wi hinina boini, paeyakwiyam Adi Komii siya nikrip haiyim igsopa krima mi okwokairinaei yio ini mi owin.

²⁰ Ta yaiya, ya yaimwowaiga mi kima, kimasiyar mintirao ta sairsiyin. Simiirin Adi Komii siya nhinikriropkikim. Dimusi rani, sima siir yai aair bi wakaena apkim. Mi simiir igsopa kima asi nokwokairinanaowidga, wim kima siir yai airam naingwo tibmii kungim. Mi kima, kiamamar kipi naingwona, kima wi ti idid. Mi diminim kima naingwo tibmii kinim simiirsi ha timi mintirao.

²¹ Juda iikamim, yim ini paeyakwiya kinan ywowim mi Adi Komii siya simiirin wi hiriyyar kigninkin okripkai rani. Niingaka. Simiirin wi siyar nikrimkripkii. Mi wim kima, wi ha kipi mi aingwo, Adi Komii siya krimiirin, wi hiriinan mi tir tani. Niingaka.

²² Adi Komii siya iikamim digumii siir haimriiyugigim, simiirsiyin naingwoyimyok karamaeka. Niingaka. Sima ini ibyakwiyaim Adi Komii siya nikrimkripkiyim ini simiir hiriinan ywowim, wim kima ini ibin sasa nikii whakiyin, siir kwiyam ini simiir hiriinan ywowim. Mi kima siiram wakaeyokna apkripkai karam nwowi mi kima wi hiriyyar naingwowi, siya wi krimiir nhinikriropki rani mi wi krimiir nonkwobumbuninkin iguski rani, aniya?

²³ Mi Juda iikamim sima swoki aingwo tibmii kini, Adi Komii siya wi digar nwowi, simiirin wi

simiir naeyi'u imiirar swoki iyopkimkikiugii.

²⁴ Mi Juda iikam tani kima ini ibin sasa nikii whakin Adi Komii siya nikripkiyin, ini siir hiriinan ywowin. Adi Komii siya mriiya miya ya ini saikisar ywowa. Mi siya kimiirin ibin inkamki ninkinin, saikar yinkin iyopkiku haiginu. Mi Juda iikamim ini ti ibin inkamkin ninkinin ini siir hiriinan ywowin. Mi Adi Komii siya kimiirin Juda iikam tani hinin tiri, ya tariigina ya mi komii rani, Juda iikam simiir swoki ikunaei mi simiirin simiir maeyaugi maeyau imiirar swoki iyopkimkikiugii. Ningaka. Iriig

Adi Komii siya iikam whiekakim Juda iikamim simiirim mi Juda iikam tani ikim wi simiirar nanmaiwarkaina swowi.

²⁵ Ti kariir akamim, kara ha naingwowi, ta yaiya saiir yaimwokiyaimewowim simiir ti sibgu inokninkin, biya inkamki sibgu ninokninkin karam nwowa, kara ha naingwowi kima ti diminin siirgisiir ti inokninkin mi kara pi borisopi, kima hinina naingwoim digworaekwo whiekakim simiirin kimar yinokninkin iski. Ningaka. Adi Komii siya kiyopsibgi haiginuwi Isrel simiir iikamim simiir kwoin imiirin mi wi ta iya Juda iikam tani Adi Komii siya nambinin siir yinisisim nwowi, sima naingwo tilmii kinana wi saiirar nadigni.

²⁶ Mi mhoiya ti digworaekwo whiekakim sima digii mi Isrel simiir iikamim ha swoki amswowi Adi Komii siiram mi simiirin wi siyar nanmaiwarkinaei. Adi Komii siir yaiya Yokwo Komii hir nwowa saeya hinina boinka,

inkamın iikam imiir nanmaiwarkainainın, yio om Saionanki nitin inkamın siya. Mi kwoın bibiyeyim Jekopni isidin siir kwoınau nwokaiyim wi siya kindimdiyugii.

27 Mi ta iya, kara simiir dimin biyeyim simiir kindiyugii mi ta biya kara nimbina, nimbina ya wa nimbiami.

28 Isrel sima Adi Komii siir yai win kibiya digumii saiir haimriiyugigim, sima whwokwoka saika bi nwowikim mi Adi Komii siya simiirin io asi nwokin. Mi iki Juda iikamim simiiram asi ninmiininkinamkin. Dimusi rani, Isrel simiir kamim Adi Komii siya bidi yimbiniim siir iikam nwowam. Mi siya simiiramar naingwokwoin. Dimusi rani, bidi bidiniyarın siya simiir brougaeyim Ebrahim, Aisak mi Jekop, simiir bidi boinin hinin, kimiir isidin wi karar kigriraowi mi simiirin wi siyu miyik iirar tirhaiginiuwi.

29 Adi Komii siya simiirin wi siyu miyik iirar tiri. Dimusi rani, siir kwoinin wi swoki kisina haigii rani, iikamim siya nimbingiyim, siir iikam nwowam, simiir nanmaiwarkainamin. Nngaka.

30 Biya Juda iikam tani yaewan kima niki kindiyu wankim Adi Komii siir yai aiirin mi tariinanin Adi Komii siya krimiirsi naingwobumbugin mi siya kimiir asi whinknsiis haiginiuwi. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim, sima Adi Komii siirin digumii haimriiyugigim mi siya kimiiram asi ninmiininkinani.

31 Adi Komii siya kimiirsiyin ina naingwobumbuwin. Dimusi rani, Isrel simiir iikamim sima siir yai aiirin yaewan bidi kindiyuwangikim. Mi tariinanin, Adi Komii siya

wi simiirsi swoki aingwobunaei mi siya simiirin wa whinkinsiis haiginiuwi.

³² Mi ti siyiuin Adi Komii siir yai aka nantamiyiriyiriyin, Adi Komii siya iikam imiirin wi iikamim hugripkiikikaigiym wi simiir hiriinan hugripkiikikaigi mi Adi Komii siya krimiirin ti hiriinan tirkiyin mi siya mhoiya krimiirsi naingwobumbuwi mi wi krimiir whinkinsiis haiginiuwi. Iriig.

Krīma Adi Komii siir inig iir hainan.

³³ Ha kipi naingwo, krimiir Adi Komiiyin, siya bimbiuwigi mi iuwi digworaekwowim siya ninokninkinim, ini solwara nwowi siyinkrinim ini simiir haiburim mi kougikouwim ini siyar yowiskiyin. Krīma ninokninkin tani, ti hiriinan siyiuin siya tiriyin mi siya krimiirin wi panin panina namisi tiri, siya hindara tiri.

³⁴ Kaimwoka, Yokwo Komii saeya hinina boinka,

yipikin Biyan Inkam Komii siir kwoin iir ninokninkinin, ha? Mi wi nhinga boini siirin, hininin, kira ti hininin si ti tir, iyie? Ti hininin si ti tir, ha?

³⁵ Yipiki inkamkin dimin Adi Komii siir niki hauuwi mi mhoiya siya siirin wa swoki iyopkiyuwi siirin, ha?

³⁶ Niingaka. Digworaekwo whiekakim siyar tirikim. Mi digworaekwo whiekakim simiirin ini siyar kigirkakim mi digworaekwowim yim ini hiriyar nwowim, siir kinsiis haiginiuwam. Mi krīma siir inig iirin inokinokin hiriyar

hainananaei. Taka yaiya, ya yai kaimwoki kaimwoka. Iriig.

12

Krimiir mhai kwoinim Adi Komii siirin inkamim dimin taemin siir ninkin imiyyaeiyim simiir hiriinan hauugi.

¹ Ti kariir akamim, kara kimiirin ta yai aair boininkwokwokii, Adi Komii kimiir Wanin siya kimiiramain naingwobumbu prasae bi kinkin. Mi siya kimiirin siyu miyik miyik kasa bi tirkin, kimiir whinkinsiis haiginuwam. Mi krɪma, kimiir mhai kwoinim Adi Komii siirin, inkamin nae siir ninkin imiyyaeiyin siir hiriinan hauugi. Mi krɪma siir yai imiir wakaeyokna mi siir mi imiir mirii. Mi siya wi krimaka nwoki ingwomamair aeyim. Mi ti hiriinan siyuin krɪma Adi Komii siir inigin wi siir nwoki hainan kinim.

² Kɪma siyuum nuan iikamim sima tiriiyim simiir kipi kigna diriraerar. Ningaka. Kɪma Adi Komii siir tiki kigninkinki, kimiir kwoin imiir hurworwokaiyamain mi kɪma wi Adi Komii siirgisiiram wakaeyokna apan iikam nwoki owim. Mi kɪma wi haini ninokninkini digworaekwowim Adi Komii siya naingwowim kɪma tiram. Yo tiriiginin ini yokiyin, Adi Komii siirin wi maigimaigra siya nwowaiginuwi. Mi Tiriiginin, kimiirin wi siya whinkinsiis haiginuwi.

³ Adi Komii siya kariirsi naingwobumbugin mi siya kariirin siir aposel inkam asi nokmwɪn okwohaiginugin. Mi ta hiriinan kara inigakin kimiirin hinina boinim, wim kɪma inig karamae

iikamim kima ha kipi naingwo kima wi inig komi-igak iikam nwowi. Nningaka. Kima, kimamar kipi naingwona mi kima, kimiir naingwo tibmiiya Adi Komii siya hauuwa kimiir, saiirgisaiir digar hid. Mi kima wi ti diminin siya nimbingiyin tiram wi siir nwoki tirim.

⁴ Krima dinokninkin, krimiir piua kwiruwainga mi saiir piua haimii haimiiyim kasa rani. Piu haimii nhirim yim dimin whir nonkwo diriraerarikim mi nhirim yim dimin whir mi onkwo diriraerarikim sima dimin whirua bi nonkwo diriraerarikim.

⁵ Mi ti hiriinan siyiuin krima iikam kasa rani mi krima ini piu kwiruwananar swoki owim. Dimusi rani, krima Kraisiir yai aiir wakaeyokna apkim mi krima ini iripar yitinakiuwim. Mi krima, krima krima ti swoki whinkinsiis ankinsiis irni nwirniyin.

⁶ Mi diminim Adi Komii siya tiriyim mi siya hauuwiyim krimiir sima hirii hiriinankina rani. Nningaka. Adi Komii siya kimiirsi naingwobumbugin mi kima wi hainii ninokninkini diminin siya kimiir boinmauuin. Mi siya ta yai boinmimauuni ninokninkina inkam nwirni hauuwi mi siya siir naingwo tibmiiya saiir digar boinmimauu.

⁷ Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir mi aiir miriiyam hauuwi. Iki iikam nhirim sima whinkinsiisam mi kima ta mi aiirgi aiirrarar sibgu mirii iski. Mi Adi Komii siya krimiirin kirie siir yai aiir boinmimauuam hauuwi. Mi kima ta miya siya hauua saiirgisaiirrarar sibgu mirii iski.

⁸ Mi kima iikamim Adi Komii siya nimbiniim

iikam nħirmi nokboin prapas haiginiuwi mi ti ħiriinan siyiuin kima tirin simiir, simiirin wi siya whinkinsiis haiginiuwi. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbangiyim iikam nħirmi nokboin prapas haiginiuam mi kima ta mi aiirarar sibgu mirii simiir whinkinsiis haiginiuam. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbangiyim digworaekwo iikam nħirmi siotkin hauuam mi sima ta mi aiirin sibgu mirii mi simiirin digworaekwowim hoimgakar siotkin hauu. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbangiyim iikam nħirmi kou nwowim, kima sibgu tir mi kima wi sibgu dwo. Mi iikamim yipiki Adi Komii siya nimbangiyim, iikam nħirmisi naingwoyimyokim, sima saiirin wi sibgu tir. Mi kima simiirin wi nimbuniekakar dwoki.

⁹ Kima kipi niksise, kima irni kwirniyammar daingwo dimin miyik miyikim simiiraramar daingwo. Mi diminim biye nwowiyim simiiramim kipi naingwo.

¹⁰ Irni nwirniyam naingwokwowiya, ini kiriir yinwigim simiiram kira naingwowiya ini saiir ħiriinan yowa iikam nħirmiyam naingwokwowiya ini kirammar naingwonaeiya ini saiir haibura.

¹¹ Kima piugi kipi piyao. Diminim kima tiriyin Biyan Inkam Komii siir kimiir kwoinin ti siirarar hauu iguski.

¹² Kima maigimaiga ħiriyyar dwokripkai iya Biyan Inkam Komiiyin Kraisi siya swoki itana saiiram. Mi iya kimiirin dimin biyeeki kimbu haiginiuwi, kima wi sibgu dokworinu. Adi Komii siiramim dimin taeminamim. Inokinokar sriinanae.

¹³ Mi iikam nħirim naingwo tibmii kiniiyim sima

paeprikabnan nwowi mi kima simiirin kimiir digwokworaekwo imiirar hauu. Mi iikam nhirim om whiranim kimaka boinaenakiyam niti, kima simiirin igi haigi idwokaigi.

14 Mi iikamim kimiir nonkwoninwomwurninkin haiginuwi kima simiirin yamdi kipi swoki tir. Kima simiirin siyu miyiki miyik iirar tir. Mi Adi Komii siiram kwisboinki simiir whinkinsiis haiginuwim.

15 Mi iikamim maingimainga nwowi mi wim kima iripi hiriinan simakar timi inkin maingimainga. Mi sima hik mi haii mi wim kima iripi hiriinan hik simakar timi inkin hai.

16 Kima iripa dongwomamair ae kima ha kipi naingwo, kouwin ini kimar ywowim. Nningaka. Kima iki iikamim inig karamaeyim simaka damasu mirii, iki mi bibiyeyim sima miriyyim simiir. Mi kima iki iikam nhirim simiirin ha kipi naingwo, ninokninkin komiigakin kimar yo. Nningaka.

17 Mi kima iikamim siyu biye kimiir tiri simiirin yamdi kipi swoki tir haiginu. Mi kima iikam imiirin dimin miyik iirar tiri mi sima wa kigninokninkinkii. Wim kima siyu miyiki miyik iirar tiri.

18 Mi siyu kakin nuwi, kima digworaekwosi kipi niniinansao. Nningaka. Kimiir kwoin komiyyin iikam imaka nongwomamair aeyam daingwo.

19 Ti kariir akamim kima iikamim kimiir tirbuwim simiirin yamdi tirbuwam kipi swoki tir. Kima ti iikamim io kimaka nwowim, simiirin Adi Komii siiramar dwo. Wi yamdi siyar tiri. Kima ti diminim Adi Komii siiram dwo yamdi

siyar t̄ir̄im. Dimusi rani, siir yaiya Yokwo Komii saiir h̄ir̄ nwokaiȳim h̄in̄ina bōink̄im, simiir̄in mhōīya w̄i yamdi karar t̄ir̄haiḡin̄īuwi m̄i w̄i karar nonkwobumbun̄ink̄in haiḡin̄īuwi.

²⁰ M̄i k̄ima iikam̄im siȳu biȳe k̄imiir̄ t̄ir̄im simiir̄in yamdi k̄ipi swok̄i t̄ir̄. M̄i sima mh̄igi naowi, k̄ima simiir̄in naemin ha tim̄i hauu sima naeyam. M̄i sima kwōink̄i m̄i haei, k̄ima simiir̄in op ha tim̄i hauu kwiyae. M̄i k̄ima simiir̄in h̄iriinan t̄iri, m̄i sima w̄i n̄idid prasaekik̄in tani, t̄i siȳu biȳeȳin sima t̄ir̄in k̄imiir̄ siirsiȳin. M̄i t̄i h̄iriinan siȳūin ȳo in̄i nh̄iridm̄ir parid siȳit̄k̄ink̄inan ywow̄in simiir̄ mwo im̄iir̄.

²¹ M̄i h̄iriinank̄i n̄īuwi, k̄ima siȳu biȳeȳin siiram k̄ipi kiwaki, siya nikwowaisīyam. N̄īngaka. K̄ima siȳu biȳe im̄iir̄in siȳu m̄īȳik̄in k̄ima t̄ir̄iȳin siya dikwowaisii. Iriig.

13

K̄ima gavman simiir̄ siȳu im̄iir̄ dap

¹ Iikam hōimgak k̄rimar̄in, gavman simiir̄ inkam komii komīiȳim simiir̄ yai im̄iir̄ wakaeyokna. Adi Komii k̄rimiir̄ Wan̄in siyar nokmw̄in okwo haiḡin̄īuḡim gavman simiir̄in, īki iikam wh̄iekak̄im om̄om omoman̄im simiir̄ k̄igr̄iraowam. Adi Komii siyar n̄im̄bingik̄in, iikam im̄iir̄in, gavman nwowam̄in k̄rimiir̄ k̄igr̄iraowam tariinan̄in.

² M̄i iikam̄im gavmani iikam̄im simiir̄ yai wakaeyokna karam nwow̄im, ȳim sima diḡum̄ii. Adi Komii siir̄ haimrīiȳuwi m̄i t̄i h̄iriinan kam̄im, ȳim siyar nokmw̄in okwo haiḡin̄īuḡim, ta h̄iriinan m̄i aiir̄ nwowam̄in. M̄i sima gavman siir̄ yai aiir̄

wakaeyokna karam nwowi, simiirin wi gavman siya nonkwoninwoimwurninkin haiginuwi.

³ Mi iikamim siyu miyik sibgu tiriyim, kima ha kipi naingwo gavman siya wi io kimiir nwowi. Nningaka. Mi iikamim siyu biye tiriyim, sima didid simiirsiiyin. Mi kima gavman siirsi dididi, io kimiir nwosi mi kima wi ti hiriinan siyuin siir di tirii kima wi siyu miyik iirrarar pi tirin.

⁴ Yim sima Adi Komii siir igsopa saiir nokwokairinanan ywowim. Mi kimiirin ini simar kigirkakim mi kima wi iripar nwoki ingwomamair aeyim. Mi kima siyu biye tiri, kima wi didid. Dimusi rani, sima inig komiigak whisarii bi nwokim mi kimiirin simiir kirie aeya nonkwowi mi wi sima nonkwobumbuninkin haiginuwi. Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinaka, iikamim siyu biye tiriyim simiir nonkwobumbuninkinam.

⁵ Dimino whiskwo kima wakaeyokna api gavman siir yai aiiirin. Kimiirin wi Adi Komii siya pi nonkwobumbuninkinisi mi wi mi naingwoyimyoknanaeisi.

⁶ Wim kima umiram Gavman simiir asi hauuwi, Adi Komii siir igsopa simar nokwokairinanaowida, kimiir kigiraowam inokinokin mi kima wi wadie nwoki owim.

⁷ Mi kima dimin taeminim gavman simiir iikamima nikuiwiyim, simiir hauuwam yim ha timi hauugi. Mi Kima gavmani iikamim umiram sima sriigiiyim, kima simiirin ha timi hauugi. Mi sima nuni umiram mi sriigii, yi iriipa hiriinan ha timi hauugi. Mi gavmani iikamim yim sima ini krimiir kou ywowim mi krima simiirin siyu miyikimiyik

iiirar sibgu tir. Iriig.

Mi iikamim iikam nhiram naingwowiyim, yim sima Adi Komii siir siyiu iir napikim.

⁸ Mi kima inkam nwiri dimin haii, wi niyopkiiyiu karamae kipi swoki o. Mi kima inkam nwiraka wi hiriinankak kipi nwo. Mi diminin whiruwaargin, niyopkiiyiu dig nwo karamae nwowi, irni nwirniyam naingwokwowiyin. Mi iikamim, iikam nhirmiyam naingwokwowiyim yim sima Adi Komii siir siyiu iir napkim.

⁹ Adi Komii siir siyiu komiiyin hinina boinkin, kima hii inkam nwirni wig aka kipi nanae mi wig irni kam aka kipi mi anae. Mi inkam kipi mi isomsom aokao mi hii kipi mi tauae mi kipi mi kigmair, ti sima sima rani, siyiu komii siir yai nhirim ina mi owim. Mi diminin whiruwaargin simiir kou nwowin, yio hiniingin kima iikamim kimiir omaka kingiin nwowim, simiiram in kramar naingwonaeya saiir hiriinan daingwo.

¹⁰ Iikamim, iikam nhiram naingwowiyim sima simiirin siyiu biye bi tirikim mi ti hiriinan siyiuin iikam nhiram naingwowiyin, yio Adi Komii siirgisiir siyiu iirar napi.

¹¹ Kima hiriinan tir iya Jisis Krai siya swoki iuuniyana nua tiriir ini kingiin nwowa. Mi kima Jisis Krai siir mai aiir mirii wi kipi mirii piyapiyao.

¹² Ihi, iya siya swoki itana nua tiriir, ini kingiin nwowa. Mi krimiir iya ti nuin dimin biyeeki naokingugukikaiyin siir nwowana ini dig kingiin nwowa. Mi krma Setan siir siyiu biyeyim yim ti

ɔguski. Mi Adi Komii siir kirie aiir hai mi Setan siir ti swoki kwatio.

¹³ Krɔma siyɔu miyik iir sibgu ap mi siir sibgu tir. Iikamɔm nabie kigomok apiyɔm sim hinɔn mi siyɔu biyie siir kipi nap iki iikamɔm ni tisisir apiyɔm simiir hiriinan. Yim ini op biyieya kwiyae whaowaeya saiir kwiyae whaowaenan ywowim. Sima hi nanaekim mi yaii priinini priininiigim mi io whwonkam nanaokim mi wranan ninsikim.

¹⁴ Mi wim kima wi hiriinan kipi tir kima Jisis Krai siir kirie aiir hai. Mi dimin biyeyim kimiir kwoinki naingwowyim tiram, yim wi kipi tir. Iriig.

14

Krɔma iikam nhɔrim naingwo tibmiiyɔm simiir kipi hid.

¹ Mi iikam nhɔrmi naingwo tibmiiya kirie nwo karam nwowi Jisis Krai siiramɔn mi kima simiirin kipi huymarmɔ kima simiiram dapiyao Adi Komii siir inig iirin kinakar hainanam. Mi kima diminin whwokwoka nwo karam nwowiyim simiir kipi ninkinwamwarkii boin.

² Boiniyio yaiya kara pi hinina boini, mi inkamɔn Adi Komii siiram naingwo tibmiiyin siir naingwo tibmiiya saeya ha boini, ti naepai naepaiyim yim hiriyar daeswo, yio siya wa dae. Mi nwirin siir naingwo tibmiiya Adi Komii siiramɔn kirie nwo karam nwowi, yio wi kuaekuaeyim simiirarar timi ae.

³ Mi inkamɔn naepai naepai naeyin, siya iki inkamɔn naepai naepai naesi nididiyin siir kipi nigbumbu, yio ti hiriinan siyɔuin yio miyik rani. Mi inkamɔn kuaekuae ara mi aeyin yio iriipa

h̄iriinan, ̄iki inkam̄in naepai naepai ̄imiirar nae-yarkakiȳin siir k̄ipi m̄i ̄igbumbu. M̄i ȳio tiriigin̄in ȳio iriipa h̄iriinan m̄īiȳik rani. Dimusi rani, simiir̄in Adi Komii k̄rimiir Wan̄in siya b̄idi yan-maiwarkainaswow̄in.

⁴ K̄ima h̄iriyar naingwowi ̄iki iikam̄ n̄hirim̄ Kraiis siir m̄īi m̄irīiȳim, simiir̄ h̄idim̄ m̄i koū ini k̄imar ywow̄im, ha? B̄iyan Inkam̄ Komii siya h̄idi digworaekwo wh̄iekakim̄ siir iikam̄ ima t̄irim̄ simiir̄in w̄i wad̄eyar nwowi, iyie? W̄i wad̄ie nwo rani, aniya? Simiir̄in w̄i Adi Komii siyar wh̄inkinsiis haiḡin̄uwi, siȳu m̄īiȳik t̄iram̄in.

⁵ M̄i iikam̄ n̄hirim̄ ȳim ha naingwowi, ̄i n̄hirim̄ simiir̄ kouw̄in ini ̄i kw̄ira kou saeya ywowa. M̄i iikam̄ n̄hirim̄ ȳim ha naingwowi, ̄i wh̄iekakim̄ ini h̄irii h̄iriinank̄imar ywow̄im. M̄i K̄ima irira nwinw̄ira dim̄in̄in k̄ima naingwowȳin, siiram̄in sibgu daingwo omok h̄id.

⁶ M̄i iikam̄im̄ ha naingwow̄im, ̄i n̄hirim̄ ̄iki ̄i n̄hirim̄ simiir̄ kouw̄in ini s̄ima ywow̄in, ȳim s̄ima B̄iyan Inkam̄ Komii siir in̄iḡin̄ h̄iriinan saiirs̄i-yar m̄i hainani. M̄i iikam̄im̄ naepai naepai ̄imiir naeyarkakiȳim, ȳim s̄ima B̄iyan Inkam̄ Komiiȳin siir in̄iḡin̄ simiirs̄iyar m̄i hainani. Dimusi rani, s̄ima t̄i naeȳim̄ Adi Komii siya hauugiȳim̄ simiir̄, siir̄in̄ simiirs̄i t̄i swok̄i boin̄ wad̄ieki. M̄i iikam̄im̄ k̄iuae k̄iuae ara naeȳim̄, ȳim s̄ima B̄iyan Inkam̄ Komiiȳin siir in̄iḡin̄ t̄i simiirs̄iyar m̄i hainani. M̄i s̄ima Adi Komii siir̄in̄ t̄i naeȳim̄ siya hauuim̄ p̄i simiirs̄iyar m̄i boin̄ wad̄iek̄ii.

⁷ Inkam̄ nw̄irk̄in̄ siir̄ kwoin̄bud̄in̄ omwai waiyayokiyok̄iyamin̄, siya b̄i nonkwok̄in̄. N̄ingaka. M̄i inkam̄ nw̄irk̄i siir̄ kwoin̄ āirgar b̄i

mi aingwo aonamkin. Niingaka.

⁸ Mi krɪma omwaiyar mi waiyai yio Biyan Inkam Komii siirar dimɪnkin. Mi krɪma mi aonami yio iriipa hiriinan Biyan Inkam Komii siirar dimɪnkin mi krɪma omwaiyar mi waiyai mi krɪma mi aonami, niṁkrɪma Krai siir iikamkin.

⁹ Dimusi rani, siya biɗiya yaowin mi ini iki iikamim naokaowim mi iikamim krɪma ti omwaiya niki waiyam siya ini krimiir Biyan Inkam Komii nwowin.

¹⁰ Mi dimusika, kɪma kimiir nomiiyauim simiirin whisarii prii hidi, ha? Mi dimusika, kɪma kimiir nomiiyauim simiir nigbumbuim, ha? Mi mhoiɗiya krɪma homgakarɪn wi Adi Komii siir whwonkam ida nokwowi. Mi dimɪnpai dimɪnpaiyim wi siyar hid iski.

¹¹ Adi Komii siya Yokwo Komii sairin hinina boinkikin,

Biyan Inkam Komiiyin siya hinina boinkikin, kara kimiirin yaimwovar boinki, kara ini omwaiyar waiyin. Ombud komiiyin wi ogmwo kariir whwonkam idair nini hɪunii mi sima wa boini Adi Komii kingi kinin kirargin.

¹² Mi krɪma irira nwinwira Adi Komii siirin, wi krimiir yapayapa kwoin imiirar boini, krɪma ti dimɪn taeminim hinin dimusi tirkin, iya krɪma ti nu iir niki owa. Mi krɪma wi mintarao, siyuiin krɪma tirin iki nomiiyau nhirim naingwo tibmii kinim sim. Iriig.

Krɪma nomiiyauim naingwo tibmiiyim simiir naingwo tibmiiya sair kipi tirbu.

13 Mi krɪma, krɪmiir nomiiyauwɪm sɪmiir kipi hɪd. Kɪma tɪ dimɪn hɪriinanɪm sɪmiirsi daɪngwo. Kɪma, kɪmiir nomiiyau ɪmiirin dimɪn kipi swoki tɪrsran sɪmiir nɪkpɪtmaiyamɪn siyɪu biyɛ tɪram mɪ sima nanka ɪkiiyamɪn. Nɪngaka.

14 An kara Jisɪs Kraɪs saika bɪdi yɪtinakɪukikɪnɪn mɪ kara asi nɪnomoknɪnkɪni, digworaekwo whɛkakɪm wadie kɪna nwo ɪmiirin. Mɪ nwɪrki ha naɪngwowi, tɪ dimɪnɪn mɪiyɪk rani mɪ siya wɪ kipi tɪr mɪ wɪ kipi mɪ ae.

15 Mɪ naeyɪn kɪra naeyɪn, kɪriir nomiiyauɪn kɪriirsiyɪn hikak siya nwowi mɪ tɪ hɪriinan siyɪuɪn, yɪo nomiiyauam naɪngwokwowyɪn si rani. Mɪ tɪ dimɪn hɪriinanɪn kɪma naeyɪn siirin, kɪma iikamɪm yɪpɪki Kraɪs siya naowɪn sɪmiirsiyɪn, sɪmiir wh-wonkam ɪda kipi nae, sɪmiir naɪngwo tɪbmɪi aair tɪrbuam.

16 Mɪ dimɪn whɪr kipi swoki ɪisiimauu iikam nhɪrmɪyɪn, wɪm wɪ sim pɪ boɪnbumbuwisi tɪ dimɪnɪn kɪma ha naɪngwowyɪn, yɪo wadiekin mɪ yɪm sima wa boɪni, yɪo mɪiyɪk rani.

17 Mɪ dimɪn mɪiyɪk mɪiyɪkɪm Adi Komii siir isidɪn siirim, yɪm naeni dimɪn tani mɪ yɪm op kwiyaeni dimɪn tani. Nɪngaka. Yɪm hɪnɪn hɪnɪngɪm, dimɪn whɪrki kɪmbu karamae nwo mɪ ɪripa Adi Komii saika nongwomamaɪr aei mɪ maɪrgɪmaɪrga nwo. Yɪm tɪ dimɪn hɪnɪnɪm yɪm Adi Komii siir naeyɪu ɪeya hauugɪm. Mɪ tɪ dimɪnɪm sɪmakɪsɪmaɪrgɪm kougɪ kou nwowɪm.

18 Mɪ kɪra ta mɪi hɪriinana saiir mɪrii Jisɪs Kraɪs si-iramɪn mɪ Adi Komii siya kɪriirin wɪ maɪrgɪmaɪrga prasae nwo rani, ta mɪiya kɪra mɪriiya saiiramɪn. Mɪ kɪmiir nomiiyauɪm yɪm ɪriipa hɪriinan wɪ

mairgimairgar mi owi.

19 Mi krɪma siyɪuɪn krɪmiir whɪnkɪnsiis haigɪniuwiyɪn, ɪrɪpa nongwomamaɪr aeyɪn mi kɪrɪe ɪrni nwɪrni hauuwiyɪn, siir dap.

20 Kɪma Adi Komii siir mɪiya tɪ naeyam kɪma naeyɪm tɪrɪm simiirsi ara kɪpi tɪrɪbu. Nae whiekakɪm yɪm wadiekɪnargɪm. Mi tɪ dimɪnɪn kɪra naeyam tɪrɪn, kɪriir nomiiyau siir whwonkam ɪda siir naɪngwo tɪbmɪiya saiir nanka ɪkii, yɪo tɪriigɪnɪn wɪ biyɪeki biyɪe nwowi.

21 Mi dimɪnɪn kɪra naeyam naɪngwowɪn mi opa kɪra kwiyaeyam naɪngwowa, kɪriir nomiiyau ɪiirɪn siya nanka ɪkii mi kɪra tɪ hɪriinan dimɪnɪm wɪ kɪpi swoki tɪrmɪmɪn wɪ hindarar dɪtkii ɪuguski.

22 Mi dimɪnɪn kɪra ha naɪngwowyɪn yɪo nae dimɪn kɪbikɪn mi kɪma siir naeyam naɪngwowi yɪo kɪmakɪma dimprɪo ae, kɪma inkam nwɪrni kwoɪn nɪpiyaokɪiyɪm kɪpi tɪr, yɪo kɪma mi Adi Komii siya kɪmiirarar dimɪnkɪn. Mi kɪmiir kwoɪnɪm ha naɪngwowi siyɪuɪn kɪma tɪram naɪngwowɪn yɪo siyɪu wadiekɪn mi sima wɪ mairgimairga nwowi.

23 Mi inkamɪn kwoɪnɪn whisa nwowi dimɪnɪn siya naeyam naɪngwowɪn mi siya siirɪn wɪ kɪpi nae. Mi siya tɪ dimɪn ɪiir naei, yɪo siya dimɪn biyɪe bɪdi tɪrɪn. Mi dimɪnɪn kɪra ha naɪngwowɪn, yɪo dimɪn biyɪekɪn mi kɪra siirɪn hɪriiyar tɪrkɪrɪpkaii, yɪo tɪriigɪnɪn, Adi Komii siya ha boɪni, tɪki dimɪnɪn yɪo dimɪn biyɪekɪn. ɪriig.

15

Krɪma Krai siir yai aairar wakaeyokna ap.

¹ Mi iikam krîma yîpiki naingwo tibmii kînim Jisis Kraisiiram, krîma iki iikamim Jisis Kraisiiram naingwo tibmii kîin karamae nwowim simiir whinkinsiis haiginu, yim wi pi nikii uguskiisi. Mi krîma, krimamar kipi naingwona.

² Nim wi krimamar pi naingwonaeksi, krîma iki iikamim naingwo tibmii kînim simiir whinkinsiis haiginu mi simiir naingwo tibmiiya Jisis Kraisiiramin wi kirie nwoki owi.

³ Adi Komii siir Yokwo Komiiya hinina boinka, siya krimiir Biyan Inkam Komiiyin, siya siir kwoinairga bi nitkin, krimiiram nauni miriiniyim. Nungaka. Adi Komii siir Yokwo Komiiya saeya hinina boinka, ti yai bibiyeyim sima nigbumbuwiyim, an kara ini warar mi ikin hikin mi krîma wi krimiir kwoinkar kipi naingwo mirii.

⁴ Ti yayim biya sima winkiyim Adi Komii siir Yokwo Komii aair, yim krimiir nowamwarkai haiginuwam winkikim. Mi iya sima ti yai imiir winkiyim, sima minam winkikim krimiir kwoin imiir wokmai haiginuwam. Mi hiriinanki nuwi, krîma wi naingwo tibmii kîin pranae kin tani, ta iya omwai Adi Komii saika waiyayokiyokiyana sairamim.

⁵ Adi Komii krimiir Wanin sikisiyairgin krimiir wokmai haiginuwiyin mi krimiir whinkinsiis haiginuwiyin sowiir bwamkibwamin. Mi kara Adi Komii siiramim hiriinan sairam kwisboin yokiyokigin. Mi iya siya kimiir whinkinsiis haiginuwi mi kima iripa dongwomamair ae, Jisis Kraisiya tirin siyuin krimiir nisiimauuwim siir hiriinan.

⁶ Mi krîma wi kwoin whiruwar dwoki mi wi

diriyar timi boinki, Adi Komii siir inig iir hainan praprasamin krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis Krai siir Adin. Iriig.

Krais siya Juda iikamim mi Juda iikam tani ikim simiir kinsis haiginiu swokin.

⁷ Jisis Krai siya bidi mi boinin, krima siir iikam nwowam. Mi iriipa hiriinan siyuuin kima nwirni irniyammar timi aingwo. Mi hiriinanki niuwi, iikamim sima wi Adi Komii siir inig iir hainan prapraski. Dimusi rani, sima kimiir siyuu iir kigim.

⁸ Mi ti yayim kara kimiir boinmimauuwim simiir yaimwokiyaimwowim yim hinigim, Jisis Krai siya Juda iikamim, yipiki mois kitiyopnir haiiyim simiir whisarii mi primiriyan inkam nwokin. Siya simiir nsiimauuwam tirkin siir Adin siir yaimwo kana. Mi Adi Komii siya dimin taeminim krimiir brougae wanwiyaeyim simiir nimbingiyim bidi bidiniyar Ebrahim Aisak mi Jekop simiirin wi siya tiri.

⁹ Kima mi kimiir nomiiyauuwim naingwo tibmii kinim kima iripar dongwomamair ae. Dimusi rani, krais siya iki Juda iikam tani simiiram warar nitkin. Mi sima wi Adi Komii siir inig iir nwoki hainan prapasim ti iikam whiekakam siya naingwowiya sairsi. Yokwo Komii sair yayia hinina boinka,

mi ini mi owin kara ti Juda iikam tani simakar mi owin mi kara mwai wi kariir inig iir hainan prapas waowi.

10 Mî Yokwo Komii saiir yai kwîra saeya ha boinkika, kîma iikamîm Juda iikam tani, kîma maîrgîmaîrga dwo Juda iikamîm simakain.

11 Mî haimii whîrîn yîo hinîna boinkikîn, kîma iikamîm Juda iikam tani, kîma Bîiyan Inkam Komii siir inîg iîir hainan prapraski. Mî iikam whîekak kîmarîn, siir inîg iîirîn nhamii nhamii kîpi hainan prapraski.

12 Profet inkamîn Aisaia siya Yokwo Komii saiirîn hinîna wîn boinkikîn, mhoîiya inkam nwîrîn wî sipi nîti, yîo Jesini isidîn siîrgîn Devidni adîn mî iikamîm Juda iikam tani hînda tînda nwowîm, simiirîn wî siyar kîgîski. Mî sima wî hinîna naîngwo aîngwo tîbmîi kîni, simiirîn wî siya nanmaiwarkainaei.

13 Adi Komii siyaîrgîn, krîmiir naîngwo tîbmîi kîna saiir bwamkî bwamîn. Kara ha naîngwowi, maîrgîmaîrga mî îrîpa nongwomamair aei siyîuîn yîo kîmiir dînkînîukikai. Mî Adi Komii siir naeyîuîn siir dimîn kîrîe kîrîeyîm wî kîmiir nwokî whînkînsîis haîgînîuwîm, ta Adi Komii siiram kîma nwowa siya nanmaiwarkainam. Iriig.

Pol siya siir mîi aîiram maîrgîmaîrgakîn.

14 Tî kariir akamîm, kara bîdi yînoknînkînîn, kîma iikam wadîekîm mî Adi Komii siir yai îmiirîn kîmar yînoknînkîn. Mî îrni nwîrniyîn kîmar mî owîmwarkaiyîuwi, wî digar mî owi.

15 Mî yokwowa tî digworaekwo îmiira îgao yai kara wînboînkîya, kîmiiram, kara bî nîdidgîn simiir boînmîmausiyîn. Nîngaka. Kara mînsî wînkikîn, kîma wî pî naîngwo owouwîsi, tî digworaekwo îmiirîn. Dimusi rani, kariirîn Jîsîs Kraîs

siir aposel inkam nwowamɪn Adi Komii siya nokmon okwo haigɪnɪugɪn.

16 Mi kara siir miyan inkam asi nwokɪn, iki Juda iikam tani simiirsi nini mɪriiyɪuwɪm. Mi an kara ini pris inkamnan ywowɪn, Adi Komii siir yai wɪn kibiya saiir boɪnmɪmauwam simiir. Mi iya sima Jisis Krai siiram naingwo tɪbmii kɪni mɪ Adi Komii siir naeyɪuɪn simiirɪn dimɪn whɪrki kɪmbu karamae nwohaigɪnɪuwi, siir whwonkam idain mɪ simiirɪn kara swoki hauugi, dimɪnɪn Adi Komii siir hauugiyɪn siir hɪriinan mɪ siya bigi wi nasmɪrwaiyar nwoki owɪm sima siir iikam kɪngi kɪn nwowam.

17 Mi an kara Krai siir inkamkɪn mɪ kara maɪrgɪmaɪrga asi nwowi ta miya Adi Komii siira kara mɪriiya saiiramɪn.

18 Kara pi dimɪn whɪr wara boɪn tani, kara miyɪm kara mɪriiyɪm Krai siya whɪndirɪraerarɪm kariir, pi simiir boɪni, iikamɪm Juda iikam tani sima wi siir yai aiir nwoki wakaeyoknaɪm mɪ wa nwoki aingwo tɪbmii kɪnɪm. Mi ti yaimɪn dimɪnɪm kara tɪrɪm siya whɪnkɪnsiis haigɪnɪugɪn.

19 Kariirɪn Adi Komii siir naeyɪu ieyar whɪnkɪnsiis haigɪnɪugɪn, dimɪn kirɪe komiyyɪm biya iikamki kig karam nwowɪm simiirɪn. Mi kara Jisis Krai siir yai wɪn kibi kibiyɪm om komii Jerusalem hɪrankar boɪnmɪmauunaniyɪn, ini nu Ilirikam hɪrar yadigɪuwɪn.

20 Mi ti dimɪnɪm kara tɪrɪm, kariir kwoɪn komiyyɪn, simar nwokɪn, kraisiir yai wɪn kibiya saiir boɪnmɪmauwamɪn, iki iikam nhɪrɪm, om nhɪranɪm simiir hɪranɪm wakae karamae nwowɪm simiir. An wi iki omoman kam nhɪrkɪm

sim niki boinmimauuwim, wi sim pi swoki boinmimauuwisi. Kara yinin inkam nwirkin ninansiin okwogikin omaka siir idwo haigin miriyim pi boriisopi.

²¹ Niingaka. Kara Yokwo Komii saiir yayim simiir wakaeyokna apam tiri, saeya hinina boinka,

iikamim Krai siir dimin taemin imiir kig karam nwowim wi sima kigi siirin. Mi iikamim biya siir yai aiir wakae karamae nwowim sima wa ninokninkini siir yai aiirin. Iriig.

Pol siya om komii Rom hiran iikamim simiir kignakiyam tirkin mi nu Spen hiriir namim warar mi tiri.

²² Inokinokin kara kimiir kignakiyam ina naingwowin, kariirin ta mi aeyar kwipiyaokii mi kara kimiir kignakiyam in paninsi yitsi.

²³ Biewii biewiyyim namkiyim, kara kimiiram nitima naingwokin. Mi tariinanin kariir miyyim tapairin ini dig ywogigim.

²⁴ Mi tariinanin kara kimiir kignakiyam tiri mi nu Spen hiriirin pi mhoyiya nwoki amim. Mi kara, kimaka waraur nini gwo ae sasaenakii mi kariirin wi siyuam kima nwoki whinkiyansa haiginugiyim nu Spen hiriir namamin.

²⁵ Mi tariinanarin kara pi om komii Jerusalem tiriir swoki ami Adi Komii siir iikamim hiranim simiiram.

²⁶ Mi iikamim naingwo tibmii kniyim nu Mesodonia mi nu Grik hiranim sima kwoin whiruwa bidi ywokiyim, umir haingiriyu haiginkiyim, Adi Komii siir iikam paeprikabim om komii Jerusalem hir nwowim simiiram.

27 Kwoin whiruha sima simar nwokikin hiriinan tiramin. Mi sima om komii Jerusalem hiran iikamim simakan dinaukakim. Iya Juda iikamim sima boinmimauuwa yai win kibi kibiyim iikamim Juda iikam tani simiir, sima naingwo tibmiiyam Jisis Kraiis siiram, saiirsika. Mi ini mi owin, sima Juda iikam paeprikabim om komii Jerusalem hiranim Adi Komii siirim, simiir mi whinkinsiisim, ta simiir dinau aair digiyam.

28 Biyyin, kara pi ti diminin siir tiram niki ami mi ti umirim sima haingiriyu hauugiyim kara simiir nikini onkwo hauugigi. Mi kara nu Spen hiriir namim tiri mi bii wi kimiir nikini kigigi.

29 Mi iya kara kimiir kigam tiri, kara hiriya naingwowi Kraiis siir dimin miyyik miyyikim wi kariirarar nakaisiskini. Mi kara simiirin wi kimiirar mi whinkinsiis haiginuwi.

30 Ti kariir akamim kara kimaka srii komi-igakin. Dimusi rani, kima Jisis Kraiis siirim naingwokwonanaei mi Adi Komii siir naeyu siir kirieya kima irni nwirniyam in a ninan aingwokwowim. Mi kara ha naingwowi, kima Adi Komii siiram kariiram wara dinkin kwisboin

31 kariir whinkinsiis haiginuwam, ti iikamim nu haimeii Juda hiranim, kariirin wi sima pi nisomaowisi. Mi kima siiram ti umirim kara hauuwi Adi Komii siir iikamim om komii Jerusalem hiranim simiir siiram warar timi kwisboin, sima wi maigimaiga nwoki owim.

32 Mi Adi Komii siya ha naingwowi kara kimiir wini kignaki mi kara wi kimaka nini ongwomamaer aesasaenakiyim.

33 Kara ha naingwowi, Adi Komiiyin yipikin krma nongwomamaer aeni bwam nonkwowin,

siya ini whiekak kimakar nwowin. Kaimwoka. Iriig.

16

Pol siya iikamim simiir nokboinmamaingikin.

¹ Kara kimiirin wig ira saiir boinkii, saiir inigin Fibika saeya Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna api wiga. Mi iikamim Adi Komii siiram naingwo tibmiyim om Senkria hiranim simiirin saeya whinkinsiisika.

² Kara kimiirin ta wig aiirin minam boinmauu wakaekii, kima saiir nokboinmamair haiginuwim kima nokboinmamair haiginuwa iki iikam nhirim Adi Komii siiram naingwo tibmii kinim simiir, saiir hiriinan. Mi kima saiirin siyu miyik iirar tir siyuin Adi Komii siya naingwowin kima tiram saiir. Mi diminin saeya haiyam naingwowin saiirin whinkinsiis haiginu. Dimusi rani, kariirin saeya whinkinsiis haiginugin mi iikam nhirim simiirin iriipa hiriinan.

³ Mi ta kariir nokboinmamaira kima Prisila mi saiir kam ieya Akwila sowiirwai tini boinu yo sowa Jisis Krais siir mi kibiya kanaka mriigo.

⁴ Mi biya sowawaiyin parii parii naowim kariir whindireraersi. Kanakana rani, sowiirsi maingimainga, iki iikamim hinda tinda nwowim Juda iikam tani naingwo tibmii kinim yim sima iriipa hiriinan maingimainga bidiyar mi owim sowiiramwaiyin.

⁵ Mi kima iikamim sowiirwai omaka hirar haingiriyu idwokai hainaniyim Adi Komii siir inig iir, simiir ha boin, kara simiir nokboinmamaingikin.

6 Mi Maria saiirin ha timi boin, kara saiir nokboinmamaingikin. Saeya kimiirin dimin taemin kasa bi whindiriraeraer haiginiuga.

7 Mi kima Andronikas mi Junias sowiirin ha timi boin, kara sowiir nokboinmamaingikin. Mi ti Juda inkam nwisso sowa kanakar ninkin huuyokiyokaigwo maeyauwa mi biye mriiya saiir. Mi aposel kamim sima sowiir bidi sibgu inokninkinim. Mi biyarin kara Kraiis siiram niki aingwo tibmii kin karamaeyar niki owa mi ywo sowa saiirar naingwo tibmii kingwo.

8 Mi kima Aplietas siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaingikin. Siya kariir nomiiyau kibikin, Biyan Inkam Komii siir mi aiir mriigin.

9 Mi kima Eban siirin ha timi boin, kara siir nokboinmamaingikin. Siya Biyan Inkam Komii siir mi aiirin kanakar mriigin. Mi kima Stekis siirin warar timi boin kara siir nokboinmamaingikin. Dimusi rani, siya kariir nomiiyau kibikin.

10 Mi kima Apelis siirin ha timini boinu, kara siir nokboinmamaingikin, kara iikam nhirim simiir yai wakaekin siya Kraiis siir siyugi siyu iirar napkin. Mi siirin iikam biye nhirim siyu biye sima tirhaiginiuwun mi siya hiriinansi bi nwokin. Mi Aristobyulas siir omakan iikamim simiirin ha timi boin, kara simiir nokboinmamaingikin.

11 Mi kima Herodion siirin kariir isidin siir inkamin siirin pi ha boin kara siir nokboinmamaingikin. Mi kima iikamim naingwo tibmii kiniyim Nasisas siir omaka iruwanim simiir wi ha timini boinu, kara simiir nokboinmamaingikin.

12 Mi kima Traifina mi Traifosa sowerin ha tini boinu, kara sower nokboinmamaigikin. Biyan Inkam Komiiyin siir miyim kiigi sowa ninkiko. Mi kima ta wiga Pesis dapiya sairin ha timi boin, kara sair nokboinmamaigikin. Saeya kariirgi kariir nomiiyau kiinga. Mi saeya Biyan Inkam Komii siir miyim pranae pranae bi miriiga.

13 Mi kima Rufas siirin wi ha tini boinu, kara siir nokboinmamaigikin, ti inkamin Biyan Inkam Komiiyin siir siyuin siir sibgu apiyin. Mi siir yopiya, ya ini kariir yopiinan warar mi owa.

14 Mi kima Asin Kritas, Fligon mi Hemis Patrobas Hemas mi iikam nhirim naingwo tibmii kiiyiyim simaka hir nwowim simiirin ha tini boinu, kara simiir nokboinmamaigikin.

15 Mi kima Filologas mi Julia mi Nerias mi siir yokman aeya mi Olimpasiya mi iikam nhirim Adi Komii siirim simiirin wi ha tini boinu, kara simiir nokboinmamaigikin.

16 Mi Kima iikamim warauranim irira nwinwira kima kimar dokboinmamairna. Mi iikamim naingwo tibmii kiiyiyim, Adi Komii siir inig iir haingiriyu hainaniyim hinda tindanim yim sima iriipi hiriinan, wi kimiir mi okboinmamaigii. Iriig.

Nikopkaigiyan yai aeya

17 Ti kariir akamim, kara kimiirin minsi boinmaugi kima mintirao. Kimiirin wi iki iikam biyeyim sima pi ninikibirisi isidin whisa nwowam, Adi Komii siir yayiyim Kima wakaeyim biya simiirsi. Mi ta simiir hiriinan yayi dimin taeminim iikamki naingwo tibmii kiiyiyim, wi saeya kikinwaisiigi mi kima ti hiriinan iikamim simiir kingiin kipi nwo.

18 Mi ti hiriinan iikamim yim Biyan Inkam Komii siir mi imiir bi mariigim. Nungaka. Yim sima, simiir kwoin imiirar napikim, ti hiriinan dimin iir tiramin. Mi sima pa priiyiksasae hiir kinaop itkaigai boinami mi iikamim ha niki aingwowim sima yaimwowa boini.

19 Mi wim kima Adi Komii siir yai aiir wakaeyokna apikim mi iikamim hinda tindanim sima kimiir inig iirim bidi haigin idwokiyim mi tariigina kara kimiirin maigimaiga komiiga. Kara ha naingwowi, kima siyu kibi iir sibgu inokninkin. Mi kara pi boriisopi kima iki dimin biyeyim simiir tirim. Nungaka.

20 Kimiir kwoin imiirin Adi Komii siya tirkikin, iripa nongwomamair aeyam. Mi wi kimimin tani, Setan siirin wi siyar nonkwoniwomwirninkin uguskii mi siirin wi siyar ninibrombrop itkini. Kara ha naingwowi krimiir Biyan Inkam Komiiyin Jisis siir naingwobumbuwa wi kimakar nwoki owim.

21 Mi Timoti siya kanakar miriyyin, kimiirin siya nokboinmamair haiginugikin. Mi Lusias, Jeson mi Sosipata, kariir isidin, yim sima kimiirin wara mi okboinmamairgikim.

22 Kara Tetiaskin, ta yokwowa Pol siira kara whin winboinkika. Mi an kara iripi hiriinan kariir nokboinmamaira simiiram mi boinkika.

23 Mi Gaias siya inkamin nae Pol kariir diriraerar hauu aeyin, ti inkamin siir omakain iikamim naingwo tibmiiyim iripa sima haingiriyu owiya yo iripi hiriinan, siir nokboinmamaira kimiir mi boinkika. Mi Esrastas inkanin gavmani yokwo digworaekwo winiyyin, ti om

komii siiranin mi krimiir nomiiyau ieya Kwotas yo sowa iriipi hiriinan sowiir nokboinmamaira kariiram mi winboinkika.

²⁴ Kara ha naingwowi Biyan Inkam Komii Jisis Kraiis siir naingwombumbuwa, saeya kimakar dwokripkai. Ta yaiya saeya kaimwo ywokiya. Iriig.

Kima Adi Komii siir inig iir hainan.

²⁵ Mi kima wi asi niti Adi Komii siir inig iir hainanam siyargin kimiir naingwo tibmii kina sair whinkinsiis haiginuwi, hiriyyar nokwoyokiyokiigiyamam. Mi Kraiis siir yai win kibiya kara boinmimauua Adi Komii siya haigiprakaiya krimiirsi, tariinan saeya idwowiya bidi yimbiyama.

²⁶ Mi tariinanin ta yaimwoyaimwowa idowiyakidowiya bidi yimbiyamkiya Yokwo Komii sairin. Mi Adi Komiiyin yipikin omwai hiriyyar waiyayokiyokikaeyamiyin, siya krimiir bidi boinkiyin, siir yai aiiir boinmimauuam iki iikamim hinda tindanim simiir mi sima wa nwoki aingwo tibmii kinim.

²⁷ Kara ha naingwowi, krima Adi Komii krimiir Wanin siir inig iir hainanprapraski, yipikin digworaekwo whiekakim simiir ninokninkin digin. Krima siir inig iirin inokinokar hainanpraprasnanae digworaekwom Jisis Kraiis siya tirim krimiir simiirsi, ta yaiya ini kaimwo ywowa. Iriig.

Yai Win Kibiya
The New Testament in the Sepik Iwam Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Sepik Iwam long
Niugini

copyright © 1989 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Sepik Iwam (Iwam, Sepik)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

5350dc83-93b2-5000-9c98-dcdb728ba84f